

RES ACADEMICAE

ISSN 1428/3107

Nr 2/2012

Biuletyn Informacyjny
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

AKADEMIA - OTWARTA DLA WSZYSTKICH

Fot.: M. Okwiew

Szanowni Czytelnicy

Wybory władz uczelni całkowicie przykuły uwagę akademików. Po stosunkowo krótkiej kampanii wygrał dr hab., prof. AJD Zygmunt Bąk. Nad drugim kandydatem na fotel rektora dr. hab., prof. AJD Jerzym Mizgalskim uzyskał znaczną przewagę. Ten fakt postanowiliśmy wykorzystać, aby przybliżyć sylwetkę rektora oraz jego najbliższych współpracowników – prorektorów.

Polskie społeczeństwo porusza sprawa ubezpieczeń społecznych. Tymczasem nasza pani doktor Agnieszka Tomaszewska, odbywając staż naukowy na Tajwanie i w Korei Południowej, przywiozła ze sobą wiele ciekawych spostrzeżeń. Okazuje się, że tylko nieliczni mieszkańcy tych państw mogą liczyć na emerytury. Inni muszą o swoją przyszłość troszczyć się sami. O tym oraz o innych obserwacjach dotyczących świata nauki na Dalekim Wschodzie można przeczytać w wywiadzie z panią doktor.

Tymczasem oczy wszystkich zwrócone są na Euro 2012. Tym bardziej, że mamy na turnieju swojego studenta. Mowa o Jakubie Błaszczykowskim, który miniony sezon może zaliczyć do jednego z najbardziej udanych w swojej karierze. Czy do pucharu i mistrzostwa Niemiec dorzuci kolejne sukcesy na Euro 2012? – to pokaże czas.

Wszystkim akademikom i przyjaciółom Uczelni życzymy udanych wakacji i wypoczynku po pracowitym roku akademickim 2011/2012!

Redakcja

NOWE KIERUNKI

Od nowego roku akademickiego 2012/2013 Uczelnia uruchamia studia II stopnia w zakresie dwóch specjalności: filologii angielskiej i filologii germańskiej. Jest szansa również na ukończenie studiów doktoranckich...

- Zapraszamy do studiowania filologii germańskiej i angielskiej w Akademii im. Jana Długosza - zachęca dr Przemysław Sznurkowski, dyrektor Instytutu Filologii Obcych AJD. - Proponujemy atrakcyjne studia na trzech poziomach. Oznacza to, że można u nas ukończyć studia z licencjatem, tytułem magistra, a nawet stopniem doktora. Od nowego roku akademickiego na Wydziale Filologiczno-Historycznym prowadzone będą studia doktoranckie. Każdy kto chce uzyskać stopień doktora może teraz przygotować i obronić dysertację z zakresu literaturoznawstwa. To bardzo duży krok do przodu, jaki udało nam się poczynić również w kierunku uniwersytetu. Niezmiernie cieszę się, że możemy naszym kandydatom zaproponować ciekawe i cieszące się dużą popularnością studia.

Wszelkie pytania związane z możliwościami studiowania na wszystkich typach studiów w Wydziale Filologiczno-Historycznym można kierować do siedziby jednostki: al. Armii Krajowej 36a, tel. 34 36 11 425.

To nie wszystkie nowe możliwości studiowania w AJD. Akademyści wciąż oczekują na zgodę MNiSW, by uruchomić kierunek fizjoterapia (na Wydziale Pedagogicznym).

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	3
Nowe kierunki	3
Budynek WNS powstanie do końca roku	4
Akademia otwarta dla wszystkich	5
Konsul Niemiec w AJD	6
Nasi w strukturach bezpieczeństwa	6
Wybory '2012	7
Uczelniana Komisja Wyborcza na kadencję 2012–2016	7
Uczelniane Kolegium Elektorów na kadencję 2012–2016	8
Wydziałowe Kolegia Elektorów na kadencję 2012–2016	8
Wybory władz uczelni	9
Reelekcja w AJD	10
Dr hab. inż. Zygmunt Bąk prof. AJD podsumowuje I i snuje plany na okres II kadencji 2012–2016	10
Sylwetki prorektorów AJD na kadencję 2012–2016	11
Wybory dziekanów	12
Nauka kluczem do rozwoju	14
Akustycznie na fizyce	14
Seminaria Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego	15
Naukowo w Świerku	15
Akademia w telewizji	17
Wyzwania prawa europejskiego	18
Europa XXI wieku	18
Tendencje i wyzwania doradztwa zawodowego	19
Nijou czysze ma, czyli pani doktor na Dalekim Wschodzie	20
Z zainteresowaniem o AT	21
Watch docs. od dekady na AJD	22
Szachowo w Akademii	22
O kole słów kilka	23
Opiekun KNPIK Dorota Ortenburger formalnie i nieformalnie	24
Nowe specjalności na historii	26
Lipdub: pozytywnie, wszechstronnie i na każdy temat	26
Reduta częstochowska '39	28
Wystawa w Bibliotece. Po studencku...	29
Piłka nożna to też historia	30

BUDYNEK WNS POWSTANIE DO KOŃCA ROKU

Ma być nowoczesny i wpłynąć na poprawienie jakości badań oraz zajęć dydaktycznych – mowa o nowym obiekcie Wydziału Nauk Społecznych, którego budowa jest współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013. Nowy gmach powstaje na działce przy ul. Zbierskiego. Rozmawiamy z Rektorem Akademii im. Jana Długosza, który nie kryje satysfakcji, że uczelnia ustawicznie powiększa się i modernizuje, a już wkrótce przybędzie jej kolejny nowoczesny obiekt, który stanie się jedną z jej wizytówek.

Marek Makowski: Uczelnia cały czas się rozwija. Budowa za budową, powiększa się zaplecze naukowo-dydaktyczne AJD. Teraz oczy wszystkich zwrócone są na Wydział Nauk Społecznych, który już za kilka miesięcy będzie gotów na przyjęcie studentów i pracowników.

Zygmunt Bąk, Rektor AJD: Tak, to prawda. Ostatnie lata, to czas inwestycji w zaplecze naukowo-dydaktyczne AJD. Mamy na koncie budowę Akademickiego Centrum Sportowego, modernizację budynku głównego AJD przy ul. Waszyngtona, odnowienie obiektu Instytutu Plastyki, modernizację Domu Studenta „Skrzat” oraz szereg innych mniejszych inwestycji. Jednak od kilku lat naszym marzeniem było zapewnienie należytej bazy Wydziałowi Nauk Społecznych. Powoli te marzenia się spełniają i liczę, że wkrótce zostaną całkowicie zrealizowane.

Jak teraz wygląda zaplecze lokalowe WNS-u?

Jeszcze nie tak jak tego życzyliby sobie studenci i pracownicy jednostki. Na wydziale (istnieje od 2008 roku) można studiować trzy kierunki: administrację, filozofię i zarządzanie. Razem na WNS-ie pracuje ponad 60 nauczycieli akademickich i kształcą się ponad tysiąc studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Niestety, jednostka nadal nie dysponuje należytych zapleczem. Dydaktyka i nauka mieszczą się w budynku przy ul. Waszyngtona, gdzie zajmują ledwie kilka sal. Już kilka lat temu opracowaliśmy strategię zmiany tej sytuacji i ją systematycznie realizujemy. W 2010 roku oddaliśmy do dyspozycji wydziału nowoczesną aulę również współfinansowaną ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Inwestycja ta stanowiła pierwsze zadanie projektu kluczowego współfinansowanego w ramach RPO WSL 2007-2013, obecnie realizujemy drugie – stawiamy duży budynek, gdzie wydział będzie mógł się ulokować i wreszcie zapomnieć o dotychczasowych niedogodnościach. Warto wspomnieć, że w nowym budynku swoją sie-

dzibę znajdzie również Instytut Muzyki. Obecnie mieści się w wynajmowanej siedzibie przy ul. Żwirki i Wigury.

Pomówmy o nowym budynku. Gdzie powstaje i jak będzie wyglądał po zakończeniu inwestycji?

Budynek wydziału powstaje w samym centrum Częstochowy, to jest przy ul. Zbierskiego. Warto dodać, że jest położony w sąsiedztwie już istniejących

obiektów AJD: Akademickiego Centrum Sportowego zrealizowanego ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego czy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. To będzie bardzo nowoczesny obiekt zbudowany w oparciu o współcześnie stosowane technologie ze szkła i żelbetu. Prace zostały poprzedzone dokładnymi przemyśleniami i analizami jak zlokalizować obiekt na działce, by w przyszłości wykorzystać go optymalnie. Musieliśmy kupić działki i scalić je w jeden teren. Po tych zabiegach przystąpiliśmy do przetargów i budowy. Prace rozpoczęły się latem ubiegłego roku.

I jakie są efekty?

Każdy może już zobaczyć nie tylko ogromnego żurawia, który towarzyszy budowie od początku, ale również coraz większy budynek wydziału. Najpierw powstał parking podziemny, teraz są już widoczne kolejne kondygnacje. Do końca 2012 roku firma, która buduje obiekt zapowiedziała ukończenie prac, zgodnie z unijnym harmonogramem. Oczywiście nim rozpoczną się zajęcia trzeba będzie obiekt wyposażać i przygotować na przyjęcie naukowców i studentów. Sądzę, że pierwsze zajęcia odbędą się w semestrze jesiennym 2013 roku.

Słyszałem, że sygnałem do rozpoczęcia zajęć w nowym budynku będzie uroczysta inauguracja roku akademickiego?

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Śląskie.
Pozytywna energia

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

AKADEMIA OTWARTA DLA WSZYSTKICH

17 kwietnia 2012 r. roku nasza uczelnia po raz kolejny zaprosiła tegorocznych maturzystów oraz ich rodziców i nauczycieli na Dzień Otwarty AJD.

Dzień Otwarty to czas, kiedy odwiedzający mogą zapoznać się ze specyfiką studiów na wybranych kierunkach, urokami życia studenckiego, a także porozmawiać z wykładowcami i studentami. Bogatą ofertę kształcenia przedstawiły wszystkie Wydziały AJD. Studenci i nauczyciele akademicy zaprezentowali obszerne życie naukowe, dydaktyczne, artystyczne i sportowe. Uczniowie, którzy nas odwiedzili nie zawiedli się. Było widać zdziwienie i fascynację. Podobały się nowe obiekty AJD, podziw wzbudzał dorobek naukowo-dydaktyczny. W ciągu zaledwie kilku godzin, kiedy odbywała się impreza, przez Akademickie Centrum Sportowe przewinęło się grubo ponad tysiąc osób. Świadczy to o dużym zainteresowaniu nauką i studiowaniem w naszej AJD.

Równoległe z Dniem Otwartym AJD odbywały się Targi Pracy i Przedsiębiorczości Akademickiej organizowane przez Wydział Matematyczno-Przyrodniczy. Targi zostały zorganizowane w ramach projektu „Wykorzystaj szansę - zajęcia wyrównawcze, kursy, szkolenia i staże kluczem do sukcesu na rynku pracy”. Projekt realizowany jest przez Wydział od 2009 roku, a współfinansuje go Unia Europejska z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Honorowym patronem Targów byli Prezydent Miasta Częstochowy oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Podczas targów mogliśmy poznać się z ofertą następujących firm i instytucji:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie
2. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Filia w Częstochowie
3. Work Support
4. Work Service
5. Work Express
6. Security Training and Consulting sp. z o.o.
7. Call Center Inter Galactica
8. SpeakUp English School
9. Wojskowa Komenda Uzupełnień w Częstochowie
10. Straż Miejska w Częstochowie
11. Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie SA
12. Vitroszlif sp. z o.o.
13. Automobile Expert sp. z o.o.
14. Studium Doskonalenia Zdolności Poznawczych
15. Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości w Częstochowie

Ponadto oprócz ofert wystawców mogliśmy uczestniczyć w dwóch bardzo interesujących szkoleniach. Pierwsze szkolenie poprowadził Asystent EURES-WUP na temat poszukiwania pracy za granicą, drugie natomiast dotyczyło zakładania własnej firmy i zostało poprowadzone przez Doradcę Zawodowego WUP. Targi cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów oraz mieszkańców Częstochowy i naszego regionu.

Fotografie z Dnia Otwartego znajdują się na okładce.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nie jest wykluczone, że tak się stanie. Być może budowę, a właściwie jej zakończenie, uczymy zorganizowaniem otwarcia nowego roku akademickiego 2013/2014 w nowoczesnej auli powstającego WNS-u. Tym bardziej jest to realne, że nowy budynek zapewnia warunki ku temu. Największa aula będzie mogła pomieścić 300 słuchaczy. Zostanie wyposażona w najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający organizowanie konferencji, sympozjów i innych ważnych uroczystości czy posiedzeń. Budynek będzie składał się z sal dydaktycznych, zaplecza dla kadry i studentów. Będzie przyjazny niepełnosprawnym. Pomyśleliśmy również o kierowcach. Z myślą o nich, w podziemiach powstaje parking na 50 samochodów. Przy projektowaniu nie zapomnieliśmy, że obiekt ma być przyjazny ludziom i ma wpisywać się w otoczenie. Z myślą o relaksie w przerwie podczas zajęć, studenci będą mogli wypocząć na tarasie widokowym, który zapewni nowy obiekt. Po zakończeniu budowy obiekt będzie liczył ok. 6 tysięcy metrów kwadra-

towych powierzchni użytkowej.

Ale to wszystko musi kosztować mnóstwo pieniędzy. Uczelnię stać na takie inwestycje?

Koszt inwestycji to około 40 milionów złotych. 85 procent sumy potrzebnej do budowy WNS-u wyłoży Unia Europejska. Inwestycja przebiega pod nazwą „Budowa budynku głównego Wydziału Nauk Społecznych w ramach rozbudowy bazy naukowoddydaktycznej Akademii im. Jana Długosza”. Całkowita wartość projektu: 43 553 243,05 zł. Uczelni nie byłoby stać na tak duże przedsięwzięcie. Cieszymy się, że na to zadanie uzyskaliśmy dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. To ponad 36,5 mln złotych (ok. 85% całości potrzebnej na inwestycję sumy). Warto jednak odnotować, że pozostałe pieniądze pochodzą z budżetów: Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Miasta Częstochowa oraz AJD.

Dziękuję za rozmowę.

MM

KONSUL NIEMIEC W AJD

22 marca Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie gościła Konsula Generalnego Republiki Niemiec z Wrocławia - dr. Gottfrieda Zeitz. Uroczysta wizyta Konsula związana była z otwarciem Zespołu Badawczego Prawa Prywatnego i Porównawczego Instytutu Administracji oraz przekazaniem zakupionego na ten cel sprzętu ze środków niemieckiej Fundacji im. Aleksandra von Humboldta.

W trakcie pobytu na uczelni Konsul wygłosił wykład dotyczący współpracy polsko-niemieckiej oraz aktualnych spraw europejskich. Wykład był tłumaczony symultanicznie na język polski. Uczestnicy spotkania połączyli się via internet z Uniwersytetem w Osnabrueck oraz Viadrina we Frankfurcie nad Odrą.

Zespół Badawczy Europejskiego Prawa Prywatnego i Porównawczego został utworzony przez prof. Arkadiusza Wudarskiego, który jest jednocześnie jego kierownikiem. W skład Zespołu wchodzi także: mgr Paulina Bieś, mgr Sebastian Stępień. Działalność Zespołu Badawczego opiera się przede wszystkim na wykonywaniu projektów badawczych, których przedmiotem są nowe zagadnienia związane z komparatystyką prawa państw europejskich. Zasadność prowadzonych badań podyktowana jest koniecznością opracowania zagadnień z tego zakresu, które nie zostały zbadane w pełni bądź w ogóle. Pracownia Zespołu mieści się w pokoju nr 55 w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (przy ul. Waszyngtona 4/8). Została wyposażona w sprzęt elektroniczny, który przekazała Fundacja Aleksandra

von Humboldta. Dzięki temu praca Zespołu może nabrać w pełni europejskiego charakteru. Pomoc i wsparcie władz AJD w działalność oraz w rozwój naukowy członków Zespołu Badawczego umożliwiającą podejmowanie przez nich nowych projektów badawczych.

Gottfried Zeitz jest z wykształcenia filologiem. Studiował filologię klasyczną i germanistykę na uniwersytetach w Monachium oraz we Frankfurcie nad Menem. Przed podjęciem pracy w służbie dyplomatycznej pracował przez kilka lat z młodzieżą jako nauczyciel. W jego karierze dyplomatycznej na szczególne podkreślenie zasługuje praca na tzw. trudnych placówkach: Pan Konsul pracował między innymi w Ambasadzie Niemiec w Tel-Awivie oraz w Teheranie, gdzie pełnił funkcję zastępcy ambasadora. Następnie dr Zeitz objął funkcję ambasadora Niemiec na Cyprze. Wszystkie te miejsca są niezwykle ważne z punktu widzenia aktualnej polityki zagranicznej UE, a jednocześnie dość mało znane w Polsce. Zeitz jest wielkim przyjacielem Polaków i od lat jest blisko związany z naszym krajem. Dr Zeitz kierował konsulem generalnym w Krakowie, był szefem biura byłego prezydenta Niemiec Richarda von Weizsäckera, gdzie odpowiadała między innymi za współpracę polsko-niemiecką i na własne życzenie objął niedawno kierownictwo konsulatu generalnego we Wrocławiu. Za zasługi na rzecz współpracy polsko-niemieckiej został odznaczony przez prezydenta Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Dr Gottfried Zeitz, fot.: arch.

NASI W STRUKTURACH BEZPIECZEŃSTWA

Instytut Edukacji Technicznej i Bezpieczeństwa AJD został przyjęty w poczet członków Międzynarodowego Stowarzyszenia European Association for Security (link do strony: <http://www.eas.info.pl/stowarzyszenie.html>). Stowarzyszenie EUROPEAN ASSOCIATION for SECURITY (EURPEJSKA FEDERACJA dla BEZPIECZEŃSTWA) jest towarzystwem naukowym prowadzącym badania i popularyzującym nauki o bezpieczeństwie (securitologia). EAS powstało na konferencji krakowskiej 12 maja 2000 r. i posiada osobowość prawną. Celem Stowarzyszenia jest edukacja dla bezpieczeństwa ludzi i firm we wspólnej Europie.

Jest to bardzo ważne dla Instytutu z uwagi na możliwość współpracy z innymi Instytucjami zajmującymi się bezpieczeństwem i rozwoju badań naukowych w tym kierunku. Instytut od dwóch lat prowadzi kierunek Inżynieria bezpieczeństwa, który cieszy się dużym zainteresowaniem wśród kandydatów na studia.

WYBORY '2012

Od samego początku obecnej kampanii było wiadomo, że praca w Uczelnianej Komisji Wyborczej będzie obciążona odpowiedzialnością za wprowadzenie zmian związanych z nową ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i znowelizowanym Statutem Akademii im. Jana Długosza. Wobec tych aktów prawnych wyższego rzędu, koniecznym stało się przygotowanie przez UKW Regulaminu Wyborczego, a także konsultacje ze studentami i doktorantami naszej uczelni, dotyczącymi ich procedur wyborczych. Senat AJD musiał zaakceptować wszelkie wprowadzone zmiany. Chociaż poprzednia komisja wyborcza przekazała nam dokumentację we wzorowym stanie, to wprowadzenie nowych przepisów wymagało od nas ponownej analizy i dokonania wielu zmian. Kolejnym elementem obciążającym pracę Uczelnianej Komisji Wyborczej jest fakt zaangażowania wielu jej członków w wydziałowe prace nad Krajowymi Ramami Kwalifikacji, co dodatkowo absorbuje ich czas. Wybory jeszcze się nie zakończyły, ale mamy nadzieję, że będą przebiegały tak sprawnie jak do tej pory – a przypomnę, że za nami są wybory Rektora i Prorektorów. Nie mogę nie wspomnieć także o ogromnej pomocy, jakiej w codziennej pracy Prezydium UKW udzielają pracownicy Administracji Budynku, Dział Kadr, informatycy, Kwestura czy wreszcie pani Kanclerz i Biuro JM Rektora, za co serdecznie w imieniu wszystkich dziękuję.

*kwalifik. I st. Ewa Kozłowska
Przewodnicząca UKW*

Ewa Kozłowska, fot.: MM

UCZELNIANA KOMISJA WYBORCZA NA KADENCJĘ 2012–2016

PREZYDIUM UCZELNIANEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Przewodniczący UKW – kw. I st. Ewa Kozłowska (Wydział Wychowania Artystycznego)

I Zastępca Przewodniczącego UKW – dr Katarzyna Domańska (Wydział Matematyczno-Przyrodniczy)

II Zastępca Przewodniczącego UKW – dr Olgierd Kucharski (Wydział Nauk Społecznych)

Sekretarz – dr Beata Łukasik (Wydział Pedagogiczny)

Wydział Filologiczno-Historyczny

dr Katarzyna Janus

dr Norbert Morawiec

dr Katarzyna Bucholc-Srogosz

dr Rafał Klepka - Przewodniczący WKW

dr Ewa Kielb-Starczewska

Wydział Pedagogiczny

dr Zbigniew Łęski - Przewodniczący WKW

dr Beata Łukasik

dr Irena Jarzyńska

mgr Daniel Bakota

mgr Adrianna Sarnat-Ciastko

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

dr Renata Misztal - Przewodnicząca WKW

dr Barbara Majchrzak

dr Barbara Dondela

dr Urszula Nowacka

dr Katarzyna Domańska

Wydział Wychowania Artystycznego

kwalifik. I st. Ewa Kozłowska, ad.

dr Dariusz Pleśniak

dr Witold Zaręba

dr Anna Grajpel - Przewodnicząca WKW
kw. I st. Przemysław Jeziorowski, ad.

Wydział Nauk Społecznych

dr Edmunda Jończyk-Rosół

dr Paweł Kazibudzki

dr Olgierd Kucharski

dr Agnieszka Miklewska - Przewodnicząca WKW

dr Tomasz Srogosz

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

mgr Jarosław Grzybowski

Studium Nauki Języków Obcych

mgr Tomasz Sankowski

Administracja

mgr Magdalena Gawrońska

mgr Agnieszka Balińska

Biblioteka

mgr Anna Kłopot

Samorząd Doktorantów

mgr Ireneusz Korpyś

Samorząd Studencki

Marta Malkowska

UCZELNIANE KOLEGIUM ELEKTORÓW NA KADENCJĘ 2012–2016

Wydział Filologiczno-Historyczny

1. dr hab. Maria Lesz-Duk
2. dr hab. Ireneusz Światała
3. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska
4. dr hab. Dariusz Złotkowski
5. dr Beata Rusek
6. dr Dorota Suska

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

1. prof. dr hab. Józef Drabowicz
2. dr hab. Zygmunt Bąk
3. dr hab. Janusz Kapuśniak
4. dr hab. Zdzisław Stępień
5. dr Alina Gil
6. dr Tomasz Girek

Wydział Nauk Społecznych

1. prof. dr hab. Andrzej Zalewski
2. dr hab. Romuald Derbis
3. dr hab. Adam Rosół
4. dr Arkadiusz Wudarski
5. dr Marek Kulesza
6. dr Andrzej Tarnopolski

Wydział Pedagogiczny

1. dr hab. Andrzej Gofron
2. dr hab. Jarosław Jagieła
3. dr hab. Eligiusz Małolepszy
4. dr hab. Urszula Ordon
5. dr Joanna Górna
6. dr Anna Pękala

Wydział Wychowania Artystycznego

1. prof. dr hab. Grzegorz Banaszkiewicz
2. dr hab. Tomasz Chudzik
3. dr hab. Jerzy Piwowarski
4. dr hab. Katarzyna Winczek
5. dr Małgorzata Kaniowska
6. kwalifik. I st. Włodzimierz Karankiewicz

Studenci i doktoranci

1. Paweł Borecki WP
2. Klaudia Cieślińska WP
3. Marcin Jakubas WNS
4. Patryk Kaczmarek WP
5. Paulina Królak WMP
6. Adrian Musiał WFH
7. Adam Rygalik WWA
8. Rafał Tomala WMP
9. mgr Magdalena Michalik-Sztumska

Pracownicy administracji i obsługi

mgr Małgorzata Marczak

Pracownicy naukowo-techniczni, pracownicy

Wydawnictwa i pracownicy biblioteczni
mgr Iwona Mielczarek

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

mgr Waldemar Mroczek

Międzywydziałowe Studium Nauki Języków Obcych

mgr Tomasz Sankowski

WYDZIAŁOWE KOLEGIA ELEKTORÓW NA KADENCJĘ 2012–2016

Wydział Wychowania Artystycznego

prof. dr hab. Grzegorz Banaszkiewicz
kwalifik. II st. Marian Jarzemski
dr hab. Magdalena Snarska
dr hab. Tomasz Chudzik
dr hab. Robert Gawroński
dr hab. Włodzimierz Kulej
dr hab. Janusz Pacuda
dr hab. Jerzy Piwowarski
dr hab. Agnieszka Półrola
dr hab. Zdzisław Wiatr
dr hab. Katarzyna Winczek
dr hab. Maciej Zagórski
dr hab. Zdzisław Żmudziński
kwalifik. I st. Beata Bebel-Karankiewicz
kwalifik. I st. Włodzimierz Karankiewicz
kwalifik. I st. Ewa Kozłowska

dr Marta Popowska
dr Katarzyna Suska-Zagórska
mgr Ewa Jabłczyńska
Karolina Baran
Michał Kiepusa
Anna Noszczyńska
Adam Rygalik
Paula Zasada
mgr Beata Operacz

Wydział Pedagogiczny

prof. dr hab. Wiesław Pilis
dr hab. Beata Gofron
dr hab. Andrzej Gofron
dr hab. Jarosław Jagieła
dr hab. Eligiusz Małolepszy
dr hab. Arkadiusz Marzec

WYBORY WŁADZ UCZELNI

25 kwietnia 2012 r. Uczelniane Kolegium Elektorów AJD dokonało
wyboru Rektora na kadencję 2012-2016.
Rektorem-elektem został

Dr hab. inż. prof. AJD Zygmunt Bąk.

Z kolei w dniu 9 maja 2012 r. na funkcje Prorektorów
w AJD w Częstochowie na kadencję 2012-2016 zostały wybrane
następujące osoby:

Dr hab. prof. AJD Anna Wypych-Gawrońska – Prorektor ds. Rozwoju
Prof. dr hab. Józef Drabowicz – Prorektor ds. Nauki
Dr hab. prof. AJD Eligiusz Małolepszy – Prorektor ds. Studenckich.

dr hab. Danuta Marzec
dr hab. Irena Motow
dr hab. Urszula Ordon
dr hab. Kazimierz Rędziński
dr hab. Grażyna Rygał
dr hab. Iwona Wagner
dr hab. Ryszard Zarzeczny
dr Daniel Kukla
dr Monika Kowalczyk-Gnyp
dr Anna Pękała
dr Edyta Widawska
dr Gertruda Wieczorek
dr Zbigniew Wieczorek
Paweł Borecki
Klaudia Cieślińska
Patrik Kaczmarek
Aleksandra Pięta
Alicja Wielocka
mgr Edyta Galas

Wydział Filologiczno-Historyczny

prof. dr hab. Tadeusz Srogosz
dr hab. Zdzisław Cutter
dr hab. Agnieszka Czajkowska
dr hab. Henryk Ćwięk
dr hab. Maria Lesz-Duk
dr hab. Jerzy Mizgalski
dr hab. Maria Starnawska
dr hab. Adam Regiewicz
dr hab. Jerzy Sielski
dr hab. Janusz Spyra
dr hab. Ireneusz Świtała
dr hab. Anna Wypych-Gawrońska
dr hab. Dariusz Złotkowski
dr Krzysztof Czajkowski
dr Andrzej Skwara
dr Dorota Suska
dr Przemysław Szurkowski
dr Robert Szwed

dr Artur Żywiołek
Justyna Franc
Adrian Musiał
Grzegorz Pęczek
Jarosław Szewczuk
mgr Małgorzata Łacka-Małecka
Iwona Jata-Frączyk

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

prof. dr hab. Józef Drabowicz
dr hab. Marek Kowalczuk
prof. dr hab. Volodymyr Pavlyuk
prof. dr hab. Yuriy Povstenko
dr hab. Zygmunt Bąk
dr hab. Piotr Dobrzyński
dr hab. Janusz Kapuśniak
dr hab. Cezary Kozłowski
dr hab. Piotr Kurcok
dr hab. Małgorzata Makowska-Janusik
dr hab. Egbert Piasecki
dr hab. Mikhail Selianinow
dr hab. Zdzisław Stępień
dr Wojciech Ciesielski
dr Alina Gil
dr Tomasz Girek
dr Tadeusz Kostrzewski
dr Piotr Rychter
dr Dariusz Świerczewski
Oskar Budziński
Paulina Królak
Kacper Kubara
Arkadiusz Ozimek
Rafał Tomala
mgr Agnieszka Balińska

Wydział Nauk Społecznych

Zgodnie ze Statutem AJD zadania Wydziałowego
Kolegium Elektorów pełni Rada Wydziału Nauk
Społecznych.

REELEKCJA W AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA

Prof. Zygmunt Bąk został rektorem AJD na kolejne 4 lata. 25 kwietnia Uczelniane Kolegium Elektorów zdecydowało o wyborze prof. Zygmunta Bąka na kadencję 2012–2016. Oznacza to reelekcję! Prof. Bąk uzyskał w wyborach zdecydowaną przewagę. Kontrkandydata dr. hab. Jerzego Mizgalskiego (pracownik Instytutu Nauk Politycznych AJD) pokonał stosunkiem głosów 28–8!

JM Rektor Akademii im. Jana Długosza dr hab. Zygmunt Bąk, prof. nadzw. AJD

JM Rektor Zygmunt Bąk (ur. 1953 r.) ukończył Liceum Ekonomiczne w Nysie, po którym w latach 1972-1977 podjął studia magisterskie na Wydziale Podstawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej. Na tymże Wydziale kontynuował pracę naukową na stacjonarnych studiach doktoranckich trwających w latach 1977-1981 i zakończonych doktoratem w dziedzinie nauk fizycznych w 1982 roku. Od maja 1982 roku rozpoczął pracę jako adiunkt w Instytucie Fizyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Jego specjalnością naukową jest teoria ciała stałego, w szczególności fizyka magnetyzmu. Na przełomie 1988-1989 roku odbył pięciomiesięczny staż w Natuurkundig Laboratorium Universiteit van Amsterdam. Po odbyciu stażu w 1992 roku habilitował się w Instytucie Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. Po czym został mianowany na stanowisko profesora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Podczas lat pracy naukowo-dydaktycznej w WSP w Częstochowie wielokrotnie podejmował się działalności jako prodziekan ds. nauki okres od 1993 do 1999, po czym w latach 1999-2005 został wybrany dziekanem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Od 2005 piastował funkcję Prorektora ds. Rozwoju Akademii im. Jana Długosza. Żona Maria, córki Małgosia i Irmina. W latach 2008-2012 pełni funkcję Rektora AJD. Zygmunt Bąk z radością przyjął decyzję elektorów. Zapowiada kontynuowanie wzmacniania AJD i dążenie do przekształcenia Uczelni w uniwersytet.

– Niezmiernie dążymy do wzmocnienia AJD i przekształcenia jej w przyszłości w uniwersytet specjalistyczny – mówi prof. Zygmunt Bąk. – Liczę, że ten plan uda się zrealizować. Będziemy również starać się o uruchomienie nowych kierunków kształcenia. Mam na myśli pielęgniarstwo, fizjoterapię, może położnictwo.

MM

Dr hab. inż. Zygmunt Bąk prof. AJD podsumowuje I i snuje plany na okres II kadencji 2012-2016

Podsumowanie

Kończąc 4-letnią kadencję warto pokusić się o podsumowanie dokonań i porażek:

Obejmując funkcję rektora deklarowałem działania na rzecz powołania Uniwersytetu: działania ukierunkowane były na: rozwój bazy lokalowej, podniesienie poziomu badań naukowych, rozszerzenie oferty studiów i współpracę międzynarodową.

Największy postęp widać w zakresie bazy lokalowej: włączyliśmy do użytkowania ACS, rozpoczęliśmy realizację największej inwestycji Uczelni tj. Wydziału Nauk Społecznych. Jej zakończenie przewidujemy na grudzień br. Dokonałiśmy znaczących modernizacji wszystkich pozosta-

łych budynków. Jest istotnym, że wszystkie inwestycje i modernizacje były finansowane z dodatkowych środków pozyskanych z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Urzędu Miasta czy też Urzędu Marszałkowskiego. Uważam to za osobisty sukces.

Ważnym wyznacznikiem akademickości są badania naukowe. W tym obszarze dokonaliśmy istotnego postępu. Kategoryzacja Wydziałów potwierdziła poziom poprzedni lub awansowała WWA i WNS. Ta ocena przełożyła się na dwukrotnie większą (w porównaniu z dotacją opartą na poprzedniej kategoryzacji) dotację na działalność statutową. Niezbędnym wyznacznikiem intensywności badań jest wzrost liczby grantów pozyskiwanych w konkursach KBN/

NCN. Tylko w ubiegłym roku było to: 17 projektów na kwotę ok. 2 mln zł. Dla porównania, za obu kadencji mego poprzednika tj. w okresie 6-ciu lat było to: 14 projektów. Uzyskaliśmy uprawnienie do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo. W tym zakresie postęp jest mniejszy od spodziewanego.

Oferta studiów

Uruchomiliśmy po raz pierwszy w Uczelni studia doktoranckie w dyscyplinie *historia*, a od nowego roku akademickiego także w dyscyplinie *literaturoznawstwo*. Studia magisterskie w zakresie *politologii i wychowania fizycznego, grafiki i malarstwa* zaś licencjackie w zakresie *inżynierii bezpieczeństwa, biologii, pracy socjalnej oraz turystyki i rekreacji*. Już w tej rekrutacji przeprowadzimy nabór na studia magisterskie w zakresie germanistyki i anglistyki. Zawiesiliśmy nabory na kierunki licencjackie: instrumentalistykę oraz edukacji techniczno-informatycznej. A także nabór na magisterskie studia w zakresie informatyki. Mimo poszerzenia oferty, liczba studentów spadła o ok. 2000 (z ok. 9000 do 7000) po połowie na studiach stacjonarnych i zaocznych. Rozwinęliśmy akcję zapraszania profesorów zagranicznych, aby poszerzyć ofertę wykładów w językach obcych.

Finanse

Spadek liczby studentów ma konsekwencję w postaci spadku dochodów Uczelni: 2,5 mln dotacji i ok. 4 mln czesnego na studiach zaocznych. To wymusza oszczędności. Część ubytku pokryliśmy w drodze oszczędności eksploatacji obiektów, część - drogą pozyskiwania dodatkowych dotacji, ale konieczne były także oszczędności kadrowe. W ciągu kadencji liczba pracowników zmniejszyła się o ok. 50 (po połowie w pionie administracyjnym i naukowym). Dotkliwym ciosem był wyrok sądowy orzekający odszkodowanie w kwocie ok. 2 mln zł za użytkowanie budynku przy ul. Jasnogórskiej. Wpłata tej kwoty ograniczyła środki na rozwój Uczelni. Mimo tych problemów wstępny bilans budżetu za rok 2011 jest na minimalnym plusie. Ale stabilizacji finansowej nadal nie osiągnęliśmy.

Jak widzę przyszłość Uczelni

W ciągu następnej Kadencji powinien powstać Uniwersytet specjalistyczny (przymiotnikowy). Oprócz istniejących 3 uprawnień doktoryzowania winniśmy uzyskać uprawnienia w dyscyplinach: sztuki piękne, chemia, językoznawstwo.

Chemia i sztuki piękne już dziś spełniają wymogi do uzyskania uprawnień (na poziomie minimum wymagań habilitacyjnych).

Językoznawstwo winno je spełnić do końca przyszłego roku akademickiego. Spodziewam się też, że literaturoznawstwo przymierzy się do uprawnień habilitacyjnych.

Finanse

Spadające przychody uczelni są pochodną zmniejszenia liczby studentów. Analizy wskazują, że zmieniona oferta pozwoli ustabilizować liczebność studentów. Mam tu na myśli podniesienie kierunku filologii obcych do poziomu studiów magisterskich, utworzenie kierunku fizjoterapia czy też studia doktoranckie z zakresu literaturoznawstwa. Coraz bardziej istotnym strumieniem finansowania są konkursy na finansowanie badań naukowych, dydaktycznych czy też społecznych. Polityka promująca pozyskiwanie finansów w konkursach będzie kontynuowana. W trakcie mego spotkania z marszałkiem województwa (22 marca br.) udało się Go przekonać do finansowego wsparcia Uczelni. Deklaracja Marszałka opiewa na 1/2 mln zł. rocznie w ciągu 3-4 lat. Rozpoczęciem zabiegów o podobny program wsparcia ze strony Miasta Częstochowy

Studenci

Kontynuacja polityki poszanowania dla autonomii samorządu, dążenia do podniesienia rangi Uczelni i tym samym rangi dyplomu, zwiększenie oferty wykładów w językach obcych poprzez rozszerzenie akcji zapraszania profesorów zagranicznych. Zmiana oferty dydaktycznej Uczelni o kierunki związane z naukami o zdrowiu (fizjoterapia, pielęgniarstwo), dyscyplinami społecznymi i humanistycznymi. Zamierzam rozszerzyć program zapraszania profesorów zagranicznych z wykładami dla naszych studentów.

Kadra

Kontynuacja dotychczasowej polityki kadrowej, zgoda na dodatkowe zatrudnienie (chyba, że oceny pracy naukowej nie wypadną pozytywnie).

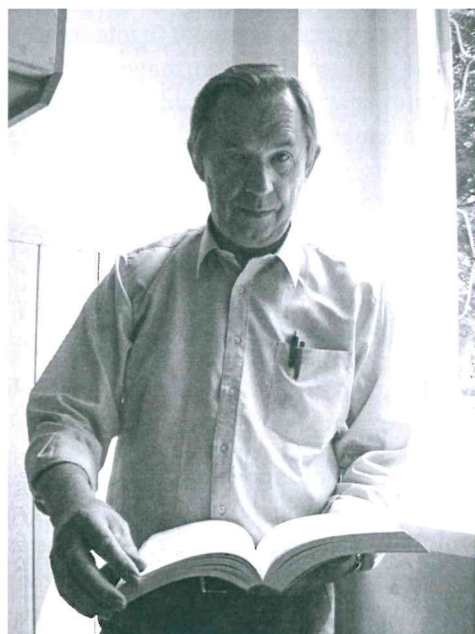
Nacisk na zatrudnienie profesorów w specjalnościach strategicznych prowadzących do struktury uniwersyteckiej. W obecnym statucie zatrudnienie adiunktów zostało uregulowane w korzystny dla nich sposób. W przypadku okresowych ocen pozytywnych nie przewiduje działań przyspieszających okresy rotacji adiunktów. Kontynuacja polityki preferencji dla osób uzyskujących granty na badania naukowe.

Budynki

Po oddaniu WNS nie planuję dużych inwestycji w nowe budowle, kontynuowane będą prace modernizacyjne w starszych budynkach w tym DS „Skrzat”, sieć teleinformatyczną, pracownie, wyposażenie sieci bibliotek.

dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD

SYLWETKI PROREKTORÓW AJD NA KADENCJĘ 2012-2016

Prorektor ds. Nauki Akademii im. Jana Długosza prof. dr hab. Józef Drabowicz

Pochodzi z Działoszyna. W 1969 roku ukończył studia z tytułem magistra chemii na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Łódzkiego i rozpoczął pracę w Centrum Badań Molekularnych Polskiej Akademii Nauk w Łodzi. W 1975 roku w Instytucie Chemii Organicznej PAN w Warszawie obronił doktorat, którego promotorem był prof. dr hab. Marian Mikołajczyk, po czym odbył staż podoktorski na Uniwersytecie w Tukuba w Japonii – jako stypendysta *The Japan Society for the Promotion of Sciences*. W 1987 roku habilitował się na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Łódzkiego. W latach 1989-1990 pracował na Uniwersytecie Vanderbilta w Nashville w Stanach Zjednoczonych jako „research associate”. W 1998 roku otrzymał tytuł profesora. Od roku 2001 kieruje tam Laboratorium Stereochemii w Zakładzie Chemii Heteroorganicznej, CBMiM PAN w Łodzi. Rok później jako profesor zwyczajny rozpoczął pracę w Katedrze Chemii Organicznej, Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Prorektor prof. dr. hab. Józef Drabowicz podczas swojej wieloletniej pracy naukowej odbył wielokrotnie staże naukowe w uniwersy-

tetach m.in. w: Berlinie, Reims, Mediolanie, Bolonii, Budapeszcie, Kopenhadze, Sheffield, Tokio, Hiroszynie i Gent. Pełnił funkcję sekretarza, a następnie przewodniczącego Sekcji Chemii Heteroorganicznej Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Obecnie jest edytorem 39 tomu „Science of Synthesis – update” i członkiem Kolegiów Redakcyjnych Green and Sustainable Chemistry i ISNR Organic Chemistry. W Akademii im. Jana Długosza pracuje od 2002 roku. W latach 2008-2012 pełnił funkcję prorektora ds. nauki.

Prorektor ds. Nauczania i Wychowania Akademii im. Jana Długosza dr hab. Eligiusz Małolepszy, prof. AJD

Urodził się w Rzekach Wielkich (powiat częstochowski). Po ukończeniu Państwowego Technikum Rolniczego w Dobryszycach w 1983 roku odbył zasadniczą służbę wojskową, po czym rozpoczął studia w Zamiejscowym Wydziale Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. W okresie studiów był zawodnikiem sekcji podnoszenia ciężarów AZS AWF Biała Podlaska. Studia ukończył w 1989 roku, otrzymując tytuł magistra wychowania fizycznego i trenera II klasy w zakresie podnoszenia ciężarów. W tym samym roku rozpoczął pracę w Zakładzie Kultury Fizycznej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie na stanowisku asystenta. W 1992 roku został wszczęty jego przewód doktorski z zakresu historii kultury fizycznej w Akademii Wychowania

Fizycznego w Katowicach. Po obronie doktoratu w 1995 roku kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną jako adiunkt w Zakładzie Kultury Fizycznej WSP w Częstochowie. W marcu 2006 r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej w zakresie historii kultury fizycznej. Jest członkiem kilku towarzystw naukowych: m.in. zarządu Sekcji Historii Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej; Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego. W latach 2008-2012 pełnił funkcję prorektora ds. nauczania i wychowania AJD.

**Prorektor ds. Rozwoju
Akademii im. Jana Długosza
dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD**

Anna Wypych-Gawrońska reprezentuje dziedzinę nauk humanistycznych, dyscyplinę literaturoznawstwo. Doktoryzowała się i habilitowała na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Specjalizuje się w historii teatru i dramatu. Prowadzi badania o charakterze interdyscyplinarnym. Zrealizowała 2 projekty naukowe finansowane w drodze konkursowej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

1. *Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne utworów literackich w Polsce do roku 1918* (projekt w ramach dyscypliny nauk o literaturze);
2. *Warszawski teatr operowy i operetkowy w latach 1880-1915* (projekt w ramach dyscypliny nauk o sztuce);

Obecnie realizuje projekt pt. *Muzyka w polskim teatrze dramatycznym do 1918 roku* w konkursie OPUS finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki (projekt w zakresie teatrologii i sztuk performatywnych).

Jest członkiem kilku towarzystw naukowych, przede wszystkim Polskiego Towarzystwa Historyków Teatru w Warszawie, Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Częstochowie, a także Société Internationale d' Histoire Comparée du Th atre, de l' Opera et du Ballet (Paryż, Sorbona).

Współpracuje przy realizacji projektów badawczych z naukowcami z polskich i zagranicznych uczelni (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Poznański, Uniwersytet Wiedeński, Uniwersytet w Sztokholmie, Uniwersytet w Hradec Kralove), a także z instytucjami nauki, kultury i edukacji w Częstochowie i w kraju (Teatr im. Adama Mickiewicza, Muzeum Częstochowskie, Biblioteka Publiczna im. Władysława Biegańskiego, w której od 3 lat organizuje działania promocyjne zatytułowane „Akademia w Bibliotece”, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia w Częstochowie, Teatr Wielki Opera Narodowa w Warszawie, Instytut Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu). Wchodzi w skład zespołu realizującego na Uniwersytecie Poznańskim projekt Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego poświęcony twórczości muzycznej i działalności teatralnej Stanisława Moniuszki.

Jest autorką 4 monografii, redaktorką 6 prac wieloautorskich oraz autorką ponad 50 publikacji, w tym artykułów w czasopismach z listy ERIH („Pamiętnik Teatralny”, „Muzyka”), z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (m.in. „Res Facta Nova”) oraz biogramów w Polskim Słowniku Biograficznym. Brała udział w kilkudziesięciu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą.

W mijającej kadencji 2008-2012 była Prodziekanem ds. Nauki Wydziału Filologiczno-Historycznego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Za książkę *Lwowski teatr operowy i operetkowy w latach 1872-1918* otrzymała nagrodę „Teatralna Książka Roku 1999” przyznaną przez Polską Sekcję Międzynarodowego Instytutu Teatralnego.

WYBORY WŁADZ DZIEKAŃSKICH

23 maja odbyły się wybory dziekanów, którzy będą od września kierować wydziałami w AJD.

Oto wyniki:

Wydział Filologiczno-Historyczny – dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. AJD,

Wydział Matematyczno-Przyrodniczy – dr hab. Janusz Kapuśniak, prof. AJD,

Wydział Pedagogiczny – dr hab. Grażyna Rygał, prof. AJD,

Wydział Nauk Społecznych – dr hab. Romuald Derbis, prof. AJD,

Wydział Wychowania Artystycznego – dr hab. Robert Gawroński, prof. AJD.

Gratulujemy!

NAUKA KLUCZEM DO ROZWOJU

Rozwój badań naukowych to jeden z priorytetów polityki rozwoju uczelni realizowanej przez Rektora Zygmunta Bąka. W trakcie kończącej się kadencji społeczność akademicka naszej Akademii zanotowała spore sukcesy. Cieszy również fakt, że pracownicy AJD angażują się w organizację coraz większej liczby konferencji naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Na szczególne podkreślenie zasługuje wzrost liczby zakończonych sukcesem aplikacji grantowych w ramach ostatnich konkursów ogłaszanych przez KBN i pierwszych konkursów NCN. Jest to bardzo istotne ze względu na fakt, że likwidacji uległa pula funduszy na tzw. badania własne.

W ramach funduszy statutowych blisko 1,3 mln złotych w 2011 roku i ponad 1,2 mln złotych w roku bieżącym, to kwoty jakie AJD uzyskała na działalność naukową. To znacznie więcej niż w roku 2009, gdzie mieliśmy 620 tys. niecałe 500 tys. złotych w 2010 roku.

– Potrzeba istotnego wzrostu liczby aplikacji grantowych wiąże się ze zmianami w systemie finansowania nauki polskiej – tłumaczy prof. Józef Drabowicz, prorektor ds. nauki AJD. – Ministerstwo zdecydowało się na inny podział funduszy. Dlatego cieszy nas, że najbardziej nowatorskie

i ambitne projekty badawcze z reguły narażone są na trudności realizacyjne, mogą być finansowane w systemie grantowym.

Również na tym polu przez ostatnie cztery lata zaobserwowany został znaczny postęp. Z nielicznych 6 grantów w 2009 roku (opiewały na sumę nieco ponad 370 tys. złotych) do aż 23 projektów (w 2012 roku), w których nasi akademicy uzyskali ponad 1,130 mln złotych. Warto odnotować, że w ubiegłym roku uzyskana kwota, to blisko milion złotych (w 28 projektach). Jak dotąd to najlepszy wynik w historii AJD. Liderami wśród starających się o projekty są pracownicy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Cieszy fakt, że o granty starają się jednak wszystkie Wydziały. To jednak nie wszystko. Warto zaznaczyć, że liczba tegorocznych grantów może jeszcze ulec powiększeniu. W połowie czerwca NCN ogłosił komu przyzna środki na finansowanie projektów. Pracownicy AJD złożyli 40 projektów. Liczą na pozytywne decyzje. Warto doliczyć do tego projekty międzynarodowe realizowane wspólnie z partnerami zagranicznymi. Projekty realizowane są w ramach programów: Polonium, LLP Gruntvig, LLP Erasmus, LLP Leonardo da Vinci. Informacje na ich temat można znaleźć na stronie internetowej AJD w zakładce „współpraca międzynarodowa”.

Przybyło również konferencji naukowych. W ubiegłym roku zorganizowano ich aż 27 (w tym roku do połowy kwietnia 4). Znaczący jest wzrost konferencji o randze międzynarodowej. Dla porównania w 2009 roku było ich 8, w ubiegłym aż 19.

Rosnącej liczbie grantów i konferencji naukowych towarzyszy systematyczny rozwój kadry odzwierciedleniem którego jest zdobywanie przez pracowników naukowo-dydaktycznych kolejnych stopni i tytułów naukowych.

– To pozwoliło na systematyczny wzrost liczby nauczycieli akademickich w różnych grupach. Poczynając od doktorów, poprzez samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, aż po profesorów tytułarnych – zauważa prof. Józef Drabowicz.

AKUSTYCZNIE NA FIZYCE

Komora bezechowa oraz pomieszczenie pogłosowe, to dwa nowo oddane do użytku laboratoria wybudowane na potrzeby specjalności akustyka i realizacja dźwięku. Specjalność jest realizowana na kierunku fizyka. Pomieszczenia będą wykorzystywane w celach naukowych i dydaktycznych. – Pomieszczenie pogłosowe to takie, w którym poziom ciśnienia akustycznego po wzbudzeniu fali dźwiękowej utrzymuje się przez dłuższy czas – w naszym laboratorium czas pogłosu wynosi 5000 ms – mówi dr Rafał Miedziński, z Instytutu Fizyki AJD. – W tym pomieszczeniu można wykonywać pomiary izolacyjności akustycznej, współczynnika rozproszenia dźwięku, współczynnika pochłaniania dźwięku oraz poziomu mocy akustycznej.

Drugie laboratorium to komora bezechowa, której zadaniem jest stworzenie warunków swobodnego pola akustycznego. Do tego celu służą specjalnie zaprojektowane klipy z pianki silnie pochłaniającej dźwięk. Adaptację akustyczną tego pomieszczenia wykonała współpracująca z Instytutem Fizyki firma APAMA Acoustic Projekt. W przypadku tego pomieszczenia czas pogłosu jest bliski zeru a poziom tła akustycznego wynosi do 3dB w ciągu dnia i jest bliski zeru w porze nocnej. W obu pomieszczeniach realizowane będą przedmioty z elektroakustyki, technik przetwarzania i zapisu dźwięku, technologii realizacji dźwięku oraz akustyki wnętrz. Pomieszczenia służyć będą również kołu naukowemu „Miłośników akustyki”, które powstaje z inicjatywy studentów.

SEMINARIUM WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZEGO

45-te Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Jana Długosza odbyło się 21 marca 2012 r. Wykład *Grafen – materiał przyszłości?* przedstawił Członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, Laureat Medalu Mariana Smoluchowskiego 2007, Prof. dr hab. Robert R. Gałązka, Instytut Fizyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa

Otwierając Seminarium przedstawiłem sylwetkę

Profesora Roberta R. Gałązki. Profesora Robert R. Gałązka ma ponad 230 publikacji, cytowań za okres 1974–2000, 3524, obecnie ponad 4000. 10 prac cytowanych ponad 100 razy. Wypromowanych doktorów 16. Indeks $h=32$. Specjalność fizyka materii skondensowanej; półprzewodniki, magnetyki, półprzewodniki półmagnetyczne, fizyka wzrostu kryształów. Dodałem, że Profesor Gałązka jest twórcą jednych z pierwszych eksperymentów przeprowadzonych w kosmosie. Doświadczenia te, pod nazwami Syrena 1 i Syrena 2 przeprowadził na stacji kosmicznej Salut 6 pierwszy polski kosmonauta Mirosław Hermaszewski ze swoim radzieckim kolegą Piotrem Klimukiem. Eksperyment Syrena 3 przeprowadzili kosmonauci radzieccy również na stacji Salut 6. Dodałem, że ponad dwadzieścia lat po locie, Amerykanie, na własny koszt, zaprosili Profesora Gałązkę do wygłoszenia wykładu w Stanach Zjednoczonych o eksperymentach Syrena. Profesor Gałązka, rozpoczynając wykład nawiązał do moich słów i powiedział, że Amerykanie od początku interesowali się eksperymentami Syrena i pierwsze wykłady miał na ten temat już w roku 1978.

Profesor Robert R. Gałązka w towarzystwie mgr Katarzyny Tazbir i dr. Wojciecha Gruhna, fot.: L. Goetting

NAUKOWO W ŚWIERKU

Od 2003 roku uczniowie I LO im. J. Słowackiego w Częstochowie regularnie uczestniczą w projekcie wycieczek programowych do reaktora Maria w Świerku. Pomysłodawcą wyjazdów do Instytutu Badań Jądrowych w Świerku była Elżbieta Żołyński-Rogowska – nauczycielka chemii naszej szkoły, absolwentka AJD w Częstochowie, która po raz pierwszy, będąc na studiach, miała okazję zwiedzać reaktor badawczy Maria w Świerku.

Razem z nauczycielami fizyki mgr Katarzyną Tazbir i mgr Jackiem Wiewiórowskim postanowili zapoznać swoich uczniów z energią jądrową. Głównym celem projektu było szerzenie wiedzy o promieniotwórczości, o jej zastosowaniu. W efekcie nauczyciele fizyki i chemii postanowili przygotować cykl wycieczek programowych dla klas o profilu biologia–chemia–fizyka. Uczniowie już w szkole na zajęciach z fizyki i chemii zapoznawani są z tematyką fizyki jądrowej. Zajęcia te mają na celu przygotowanie ich do spotkania z reaktorem jądrowym.

Projekt okazał się bardzo interesujący, a młodzież chętnie się w niego zaangażowała. Aby dotrzeć na czas do Świerku uczestnicy wycieczki gotowi są spotkać się o 3 nad ranem. Na miejscu nad przed bramą Instytutu

jesteśmy o godzinie 8. Około pół godziny trwają sprawy organizacyjne – przepustki, specjalne identyfikatory. Wchodzimy na teren Instytutu, gdzie w Dziale Nauczania witają nas znajomi pracownicy: mgr Ewa Droste, prof. dr hab. Ludwik Dobrzyński. Rozpoczynają się wykłady pana profesora, a uczniowie chłoną wiedzę z otwartymi ustami. Po wykładach chwila przerwy. Czekamy na najważniejszy moment. Pracownik prowadzi nas do drugiego budynku. Przechodzimy przez bramki, następnie zakładamy ochronne fartuchy, wchodzimy po schodach, a dalej przechodzimy przez halę i stajemy przed drzwiami z napisem Rozruch. Może je otworzyć tylko pracownik do tego upoważniony, wchodzimy do pomieszczenia przypominającego windę - tylko ściany jakby trochę grube. Jedne drzwi za nami, a przed nami kolejne, za którymi kryje się reaktor. Słychać głosy uczniów, trochę zdziwionych, zaskoczonych. Wielu z nich pyta: czy to już tu? Wchodzimy dalej po schodach, jesteśmy jakby na pokładzie statku, obok nas kółko ratunkowe z napisem „Maria”. Orowadzający nas pracownik „otwiera” pokład. Widzimy tafelkę wody, a na samym dnie promienie świetlne. Jedna z uczennic mówi: „O rety są seledynowe.” Ktoś jej odpowiada: „Wczoraj były różowe”. Robimy zdjęcie.

Na ścianach pomieszczenia pręty paliwowe. Rozmawiamy o reaktorze, uczniowie zadają pytania. Kończymy wizytę, wracamy tą samą drogą przez podwójne drzwi. Na

Streszczenie wykładu przygotowane przez Profesora Gałązkę:

W 2010 r. A. Geim i K. Novoselov otrzymali Nagrodę Nobla za „przełomowe eksperymenty dotyczące grafenu”. Grafen jest alotropową odmianą węgla, dwuwymiarową monowarstwą, w której atomy węgla tworzą sieć podobną do plastru miodu. Wiele własności grafenu: elektryczne, optyczne, ciepłne, mechaniczne itp. są wyjątkowe w odniesieniu do innych powszechnie używanych materiałów. W wykładzie zostaną omówione niektóre własności grafenu, jego struktura energetyczna, niektóre sposoby otrzymywania oraz perspektywy wykorzystania tego materiału w elektronice i innych obszarach techniki i technologii. (Robert R. Gałązka)

W czasie wykładu Profesor wyświetlił wzory i wyjaśnił je szczegółowo to, by mogli je będący na sali licealiści. Licealistów z I LO im Juliusza Słowackiego zaprosiłem po uzyskaniu zgody Profesora Gałązki. Na zakończenie Profesor Gałązka powiedział, jakie problemy natury fizycznej i technicznej stoją na przeszkodzie, by grafen stał się materiałem przyszłości, wyjaśniając dlaczego w tytule postawił znak zapytania.

Po wykładzie podziękowałem Profesorowi za wykład i dodałem, że dzięki Profesorowi Gałązce dla oddziału częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego rozpoczął się „złoty” okres. We wrześniu 2007 roku na 39. Zjeździe Fizyków Polskich w Szczecinie Profesorowi Gałąz-

dole czeka na nas niespodzianka. Każdy uczestnik wycieczki musi przejść przez licznik –M. Pomiar będzie dokładny wówczas, gdy stoimy bardzo spokojnie w czymś, co przypomina szafę. Ręce wkładamy do „szufladek”, trzeba pamiętać, aby nie ruszać wtedy palcami, ponieważ pomiar nie będzie ważny. Słyszemy przestrożę: „Jeżeli ktoś w szufladkach będzie ruszał palcami, to promienie mogą je odciąć.” Żaden uczeń nie śmie się poruszyć. Później w drodze powrotnej nauczyciele tłumaczą, dlaczego nie wolno było się poruszać, starają się również wyjaśnić, że był to po prostu żart naukowców. Wszyscy się śmieją.

Dzień pełen wrażeń, ale to jeszcze nie koniec. Byle przespać noc, a jutro kolejne atrakcje. Rano uczniowie podzieleni na grupy dwu – osobowe wchodzi do laboratorium. Każda grupa ma przypisane ćwiczenie, musi dokonać pomiaru, opracować wyniki, a później zaprezentować ćwiczenie na forum. To bardzo trudne dla tych młodych ludzi. Tym bardziej, że prezentować się będą przed samym profesorem Ludwikiem Dobrzyńskim. Pracownicy laboratorium zawsze chętnie służą pomocą. Z Instytutu wychodzimy około godziny 14; nie żegnamy się, przecież wrócimy tu już za rok.

Nauczyciele fizyki i chemii I LO im. J. Słowackiego w Częstochowie

Katarzyna Tazbir

Profesor Robert R. Gałązka w towarzystwie JM Rektora AJD profesora Zygmunta Bąka, fot.: L. Goetting

ce przyznano Medal Marian Smoluchowskiego będący najwyższym odznaczeniem Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Profesor Gałązka w październiku 2007 roku miał wykład na Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Jana Długosza. Rok przerwy i październik 2009 wykład Laureata Medalu M. Smoluchowskiego 2007 Profesora Gałązki, maj rok 2010 wykład Laureata Medalu M. Smoluchowskiego 2008 Profesora Józefa Barnasia, 30 listopad rok 2011 wykład Laureata Medalu M. Smoluchowskiego 2010 Profesora Tomasza Dietla i obecny wykład Laureata Medalu M. Smoluchowskiego 2007 Profesora Gałązki. Cztery lata z rządu wykłady Laureatów Medalu M. Smoluchowskiego to dużo. Wyjaśnienie Medal M. Smoluchowskiego przyznawany jest przez Polskie Towarzystwo Fizyczne tylko jeden na rok dlatego liczba laureatów jest bardzo wąska. I dodałem, „ale na sali ma Pan Profesor kolegę. Polskie Towarzystwo Chemiczne przyznaje w dziedzinie chemii organicznej medal Stanisława Kostaneckiego od roku 1978. Ilość laureatów wynosi tylko dwudziestu, pierwszy dla Profesora Mieczysława Mąkosza i najnowszy, w roku 2011 dla Profesora Józefa Drabowicza, Prorektora ds. Nauki Akademii Jana Długosza”. I złożyłem Profesorowi Drabowiczowi podziękowanie za Jego pracę i Gratulacje za tak piękną nagrodę, w swoim i jak sądzę wszystkich tu obecnych. Profesor Drabowicz wstał i zadał Profesorowi Gałązce w ramach dyskusji dwa pytania: „Czy węglowodory poliaromatyczne mogą być rozważane jako modele grafenu?” „Czy etylen można wykorzystać do syntezy grafenu ze względu na hybrydyzację węgla?”. Profesor Gałązka odpowiedział, że nie orientuje się w tej dziedzinie natomiast jest to warte rozpatrzenia. Pytanie zadał także Rektor Akademii Jana Długosza Profesor Zygmunt Bąk. Autor sprawozdania podziękował Profesorowi za tak dobre wyjaśnienie wzorów i dodał, że teoria Diraca, o której mówił Profesor Gałązka zawiera w sobie pojęcie spinu (własnego momentu pędu) elektronu, gdy w teorii Schrödingera (równanie Schrödin-

gera) pojęcie spinu jest dołączane. Teoria Diraca jest teorią relatywistyczną natomiast teoria Schrödingera jest teorią nierelatywistyczną.

Na zakończenie poprosiłem mgr Katarzynę Tazbir z I LO im. Juliusza Słowackiego, która przyszła z licealistami by opowiedziała o wycieczce, jaką rokrocznie organizuje dla klasy o profilu matematyczno-przyrodniczym do Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Otwocku-Świerku, wraz z koleżanką fizyczką i kolegą chemikiem (wszyscy absolwenci Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, obecnie Akademii Jana Długosza). Wyjeżdżają autobusem o 3 w nocy, około 9-tej zaczynają zwiedzanie ośrodka. Na obejrzenie reaktora Maria potrzebują około godziny, następnie laboratoria. Powrót do Częstochowy około godziny 21-ej.

Profesor Gałązka przyjechał z żoną we wtorek 20 marca dzięki czemu mogliśmy zwiedzić tak zwaną zamkniętą część Jasnej Góry to znaczy Bibliotekę, a wcześniej skarbiec pod kierunkiem księdza, który nas oprowadzał.

Profesorowi Gałązce dziękuję za przyjazd z żoną i wygłoszenie bardzo starannie przygotowanego i pięknie wygłoszonego wykładu. Profesor Gałązka jest członkiem Centralnej komisji do spraw stopni i tytułów naukowych i ma bardzo dużo obowiązków. Opisane Seminarium było także seminarium Oddziału Częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego i za zgodą Profesora Gałązki także seminarium Oddziału Częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

Wojciech Gruhn

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Instytut Pedagogiki
Zakład Historii i Teorii Wychowania
przy współzadaniu
Pracowni Badań nad Komunikacją Pragmatyczną

zaprasza na
VIII Międzynarodową Konferencję

EDUKACJA W DOBIE POSTMODERNIZMU

23 - 24 września 2012 roku
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

PROBLEMATYKA KONFERENCJI

- Zafikcje kultur: od edukacji wielokulturowej do międzykulturowej
- Dyskurs w przestrzeni edukacyjnej, kulturowej i interkulturowej
- Konwencje komunikacyjno-społeczne a kondycja edukacyjna i kulturalna społeczeństw w czasach ponowoczesnych
- Pogranicze kultur i człowiek pogranicza
- Sposoby rozwiązywania problemów wynikłych ze styku kultur
- Paradygmaty edukacji międzykulturowej
- Tożsamość i podmiotowość międzykulturowa
- Formy realizacji koncepcji edukacji międzykulturowej
- Instytucjonalny wymiar edukacji międzykulturowej
- Rola religii w wychowaniu międzykulturowym
- Zróżnicowanie kulturowe a podstawowe standardy współczesnej edukacji
- Wzorce myślenia oraz standardy zachowania jako kategorie nowoczesnej edukacji międzykulturowej
- Kształcenie kompetencji międzykulturowych
- Edukacja europejska a edukacja globalna
- Mniejszości w Polsce i Unii Europejskiej jako problem edukacyjny
- Szkolnictwo mniejszościowe na ziemiach polskich i w Polsce w XIX i XX wieku
- Nauczyciel w obliczu zagrożeń cywilizacyjnych
- Między wysiłkiem a nagrodą: uwarunkowania pracy nauczyciela
- Jak wychowywać pokolenie XXI wieku

Zgłoszenia uczestnictwa na karcie zgłoszeń należy przelać do 30.05.2012 r. na adres: Instytut Pedagogiki, Akademia im. J. Długosza, ul. Waszyngtona 4/8, p. 410; 42-200 Częstochowa z dopiskiem: KONFERENCJA ZHTW lub na adres mailowy: izabelawrona@wp.pl, zalas.katarzyna@gmail.com, wg podanego wzoru KARTY, która znajduje się na stronie Zakładu Historii i Teorii Wychowania: <http://www.wp.ajd.czest.pl/zhtw/>.

Opłata konferencyjna wynosi 300 zł

Skład Komitetu Naukowego Konferencji:
Przewodniczący: dr hab. prof. AJD Kazimierz Rezerński
Z-ca Przewodniczącego: prof. dr hab. Jolanta Szumski
dr hab. prof. AJD Grzegorz Makowski
dr hab. prof. UJ w Krakowie Andrzej Kizera
dr Maria Janiakowicz
dr Aneta Majkowska
dr Paweł Zieliński
dr Mirosław Łajpat

Skład Komitetu Organizacyjnego Konferencji:
dr Maria Janiakowicz
dr Aneta Majkowska
dr Paweł Zieliński
dr Mirosław Łajpat
mgr Izabela Wrona
mgr Katarzyna Zalas

Sekretarze Konferencji:
mgr Izabela Wrona
mgr Katarzyna Zalas

AKADEMIA W TELEWIZJI

Telewizja Katowice odwiedziła Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie (16 marca). Dziennikarzy interesowały inwestycje Uczelni, szczególnie te które są sfinansowane ze środków Unii Europejskiej (a właśnie budynek WNSu jest budowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013). W zdjęciach do programu udział wzięli: JM Rektor AJD prof. **Zygmunt Bąk**, zastępca Kanclerz ds. Inwestycji **Maria Róg** oraz kierownik Biura Projektów Europejskich **Marta Sidyk**.

Zdjęcia zostały wykorzystane do przygotowania programu zatytułowanego „Słownik polsko-europejski” pod redakcją **Grzegorza Barańskiego**. Audycja została wyemitowana na antenie Telewizji Katowice 21 marca.

Fot.: arch

RES ACADEMICAE
ISSN 1428/3107

Pismo *Res Academicae* wydaje Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie za zgodą JM Rektora. Redaktor naczelny: Marek Makowski; Projekt i łamanie komputerowe: Adrianna Sarnat-Ciastko; Korekta: Andrzej Miszczak; Okładka: fot. arch.; Drukarnia: Agencja Reklamowa TOP Agnieszka Łuczak, 87-800 Włocławek, ul. Toruńska 148; Nakład: 300 egz. bezpłatnych. Artykuły niepodpisane: Marek Makowski; Adres Redakcji: ul. Waszyngtona 4/8, 42-217 Częstochowa, e-mail: m.makowski@ajd.czest.pl

Czekamy na wypowiedzi, sugestie, materiały. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów. Czytelniku, opinii autorów nie należy identyfikować ze stanowiskiem Kierownictwa Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie ani poglądami Redakcji.

WYZWANIA DLA EUROPEJSKIEGO PRAWA

31 stycznia 2012 roku w sali Senatu Europejskiego Uniwersytetu Viedrina (EUV) we Frankfurcie (Oder) odbyła się seria wykładów poświęcona „Europejskiemu prawu prywatnemu jako wyzwaniu dla polskiego i niemieckiego porządku prawnego”. Głównymi organizatorami wykładów oraz prezentacji książki byli: Katedra Polskiego i Europejskiego Prawa Prywatnego oraz Komparatystyki Prawa (EUV), przy współpracy z: Grupą Badawczą Europejskiego Prawa Prywatnego i Prawa Porównawczego (AJD), Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Polonoznawczych (EUV) oraz Frankfurckim Instytutem Prawa Unii Europejskiej FIREU (EUV).

Spotkanie rozpoczęło się wystąpieniami otwierającymi, których autorami byli kolejno: Prof. Dr Arkadiusz Wudarski,

jako przewodniczący i organizator wykładów oraz Dziekan EUV Prof. Dr. Matthias Pechstein, który przywitał serdecznie wszystkich zgromadzonych uczestników na sali.

Część merytoryczną serii wykładów otworzył Prof. Dr Arkadiusz Wudarski, prezentując zebranym - jako gospodarz spotkania - formę wykładów, która została podzielona na wykłady dwóch wybitnych Profesorów oraz na prezentację książki, która stanowi podsumowanie polsko-niemieckiej konferencji prawniczej (DPJT). Konferencja ta została zorganizowana we wrześniu 2010 r. na Uniwersytecie w Osnabrück przez European Legal Studies Institute (ELSI) i Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie (AJD).

Serię wykładów rozpoczął Prof. Dr W. Dajczak (UAM), który wygłosił referat, dotyczący rozwoju prawa prywatnego w Europie. Prelegent dokonał porównań: pojęcia rzeczy w prawie polskim i niemieckim oraz zasady kauzalności na gruncie prawa polskiego i abstrakcyjności na gruncie prawa niemieckiego, które odnoszą się do przeniesienia własności rzeczy. Autor wskazał, że polski porządek prawny jest dobrą przestrzenią badawczą, gdyż wcześniej na terytorium Polski obowiązywało prawo niemieckie, rosyjskie i austriackie.

Drugi wykład zaprezentował Prof. Dr P. Mankowski (Uniwersytet w Hamburgu). Prelegent skupił się na aktualnym rozwoju prawa prywatnego w EU. Wskazał na projekt badawczy DCFR, jak również wspominał o trudnościach, na jakie napotykają harmonizacje przedsięwzięcia, tj.: zbyt szeroki zakres regulacji, częsty kompromis, regulacje niewystarczająco szczegółowe. Prof. Mankowski zwrócił uwagę, na różny charakter prawny poszczególnych instrumentów harmonizacyjnych. Projekt badawczy DCFR, będący z założenia projektem kodeksu cywilnego dla Europy, został ograniczony w swoim zakresie do prawa umów, a następnie do umowy sprzedaży.

Kwestie poruszone przez prelegentów wzbudziły zainteresowanie wśród uczestników spotkania, które zaowocowało serią pytań, m. in. dotyczących: koncepcji rozwoju prawa prywatnego w Europie (pytanie zadane przez dr Lehmann); kształtu prawa prywatnego w Europie (Prof. Stürner) oraz potrzeby jednolitego prawa prywatnego w Europejskiego (mgr Barczewski).

Koniec spotkania zwińczył referat mgra M. Badowskiego na temat projektów prowadzonych na Uniwersytecie w Osnabrück, które jednocześnie są związane z Polską. Prelegent przedstawił także tematykę i zagadnienia prezentowanej książki pt.: „Deutschland und Polen in der europäischen Rechtsgemeinschaft“ Christian v. Bar/ Arkadiusz Wudarski (red.).

Na zakończenie warto dodać, że organizatorzy wykładów zadbali o stworzenie klimatu, który umożliwił zacieśnienie więzi i swobodną wymianę podglądów między uczestnikami spotkania. W konsekwencji może się on przyczynić do powstania idei, zorganizowania nowej serii wykładów.

Paulina Bieś, Sebastian Stępień

EUROPA XXI WIEKU

2-3 lutego w *Collegium Polonicum* w Słubicach odbyła się konferencja naukowa pt. „Europa XXI wieku. Europa i UE wobec kryzysu. Diagnozy, rozwiązania i scenariusze na przyszłość” zorganizowana przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu. W konferencji wzięli udział pracownicy Instytutu Nauk Politycznych AJD w Częstochowie: prof. Jerzy Sielski – dyrektor INP, dr Jadwiga Hajduk i dr Ireneusz Kraś.

W 17 panelach wystąpiło około 200 uczestników. W dyskusjach zastanawiano się, jaka może być przyszłość strefy euro. W najbliższym czasie ma być podpisany pakt, który powinien pełnić funkcję dyscyplinowania fiskalnego. Zdaniem fachowców jeżeli następuje uwspólnotowienie dłu-gów greckich, włoskich czy hiszpańskich w strefie euro, to również powinniśmy uwspólnotowić kulturę dyscypliny.

Głębsza integracja i jednomyślność w sprawach finansów UE okupione są transferem suwerenności na szczebel wspólnotowy - mówi dr Ireneusz Kraś z INP AJD, uczestnik konferencji. - Utworzenie paktu fiskalnego, to próba tworzenia unii fiskalnej - szkoda że pod presją konieczności gospodarczej, a nie wskutek świadomego planu politycznego. Martwi również brak pomysłu na wzrost gospodarczy w strefie i UE, może to dodatkowo pogłębić deficyt i dług publiczny poszczególnych państw.

Ireneusz Kraś

Od lewej: prof. Roman Backer Prezes Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, dr Ireneusz Kraś INP AJD, prof. Tadeusz Wallas Dziekan Wydziału Nauk

Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu, fot.: arch.

TENDENCJE I WYZWANIA DORADZTWA ZAWODOWEGO

W dniach 19-20 kwietnia 2012 roku, Zakład Doradztwa Zawodowego zorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Tendencje i wyzwania doradztwa zawodowego”. Konferencja połączona była z obchodami 10 rocznicy śmierci prof. Wandy Rachalskiej. Konferencję rozpoczęto uroczystą mszą świętą w intencji prof. Wandy Rachalskiej na Jasnej Górze. Celem konferencji było przedstawienie obecnego stanu wiedzy na temat poradnictwa zawodowego, zarówno w systemie edukacji, jak i rynku pracy. Przedstawiono zmiany, jakie zachodzą w systemie poradnictwa zawodowego oraz jakie znaczenie odgrywa doradca zawodowy w planowaniu kariery zawodowej na każdym etapie życia jednostki. Zaprezentowano najnowsze trendy w doradztwie zawodowym oraz zabrali głos praktycy w tej dziedzinie. Podjęto dyskusję w następujących obszarach problemowych: dyskurs o przyszłości i rozwoju poradnictwa zawodowego; wybory edukacyjno – zawodowej jednostki; interdyscyplinarność poradnictwa zawodowego; kompetencje i kwalifikacje współczesnego doradcy zawodowego; nowe nurty w doradztwie zawodowym; etyka w poradnictwie zawodowym; poradnictwo zawodowe w praktyce kształcenie ustawiczne wobec rynku pracy; problemy grup ryzyka na rynku pracy. Oficjalnego otwarcia Konferencji dokonał Rektor Akademii im. Jana Długosza, prof. AJD dr hab. inż. Zygmunt Bąk. Odczytem inauguracyjnym był odczyt prof. dr Bernd J. Ertelta „Poradnictwo zawodowe w poglądach Profesor Wandy Rachalskiej a stan obecny”.

Wśród prelegentów niniejszej Konferencji był m. in. prof. zw. dr hab. Ryszard Parzęcki, który w swoim wystąpieniu poruszył zagadnienie etycznych aspektów poradnictwa zawodowego. Prof. AJD dr hab. Jolanta Wilsz zaprezentowała referat „Decyzje edukacyjno – zawodowe podejmowane przez uczniów w kontekście koncepcji stałych indywidualnych cech osobowości”. Ciekawym wystąpieniem prezentującym innowacyjne narzędzie Wieloaspektowa Ocena Predyspozycji Zawodowych było wystąpienie dr Anny Paszkowskiej – Rogacz. WOPZ to nowoczesne narzędzie on – line, którego zadaniem jest wsparcie procesu doradczego. Prof. Ewa Wysocka z Uniwersytetu Śląskiego wygłosiła referat „Doradztwo zawodowe w praktyce – model diagnozy osobopoznawczej i propozycje narzędzi diagnostycznych oraz model działania wspierającego rozwój zawodowy”, w trakcie którego przedstawiła opracowany i udostępniony spójny pakiet narzędzi diagnostycznych i materiałów dydaktycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów w ramach realizowanego projektu „Proces tworzenia narzędzi badawczych i materiałów metodycznych”. „Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w kontekście planowania kariery zawodowej (na przykładzie projektu „Uczeń online”)” to prezentacja mgr Olgi Łodygi. Celem przedstawionego projektu było rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych. O wdrożeniu Indywidualnego Planu Działania w strukturach Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku, opowiedziała mgr Dorota Gmyrek. Nowoczesne podejście do zawodoznawstwa zaprezentowała dr Krystyna Lelińska w wystąpieniu „Interaktywna Sieć Zawodów jako podstawa planowania kariery (na przykładzie komputerowego 102 zawody z przyszłością). Ostatnim wystąpieniem było wystąpienie mgr Kamili Olgi Stępień Pt. „Ja też mogę ale ...”. Niepełnosprawność a praca? Szanse i zagrożenia w polskiej perspektywie. W referacie zwróciła uwagę na stereotypy, aktywizację i integrację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Konferencję podsumował i zakończył Prof. Bernd Joachim Ertelt.

Patronat Medialny nad konferencją objęła Telewizja Orion (www.orion.pl).

Łukasz Bednarczyk

Komitet Naukowy Konferencji

Prof. zw. dr hab. Ryszard Parzęcki
Prof. UKSW dr hab. Adam Solak
Prof. AJD dr hab. Andrzej Gofrom
Prof. AJD dr Bernd Joachim Ertelt
Prof. AJD dr hab. Jolanta Wilsz
Prof. William E. Schultz
Prof. Waczesław Borysow
Doc. PaedDr. ThDr. Andrej Slodička, PhD
PaedDr. ThDr. Monika Slodičkova, PhD
Prof. AJD dr hab. Danuta Marzec
Prof. AJD. Dr hab. Irena Motow
Dr Gertruda Wieczorek
Dr Daniel Kukla
Dr Dariusz Dąbek
Dr Joanna Górna

Komitet Organizacyjny

Dr Gertruda Wieczorek
Dr Daniel Kukla
Dr Joanna Górna
Mgr Karolina Kurek
Mgr Łukasz Bednarczyk
Sekretarz Konferencji
Mgr Wioleta Duda

Fot.: arch.

NIJOU CZYSZE MA, CZYLI PANI DOKTOR NA DALEKIM WSCHODZIE

Dr Agnieszka Tomaszewska z Instytutu Fizyki AJD przez dwa i pół roku przebywała na stażu naukowym na Dalekim Wschodzie. W Korei Południowej i w stolicy Tajwanu mieście Tajpei ciężko pracowała w nowoczesnych laboratoriach. Niemniej jednak znajdowała czas na to, aby poznawać jakże inną od naszej, kulturę, wierzenia i obyczaje Azjatów, a także uczyła się podstaw języka chińskiego i koreańskiego. Ponoć Europejczykowi nie jest łatwo zrozumieć mentalność i kult pracy ludzi Wschodu. Łatwiej z językiem, bo chociaż jest trudny, to pani doktor ma na tym polu pewne osiągnięcia.

Marek Makowski: Co spowodowało, że pojechała pani na Daleki Wschód?

Dr Agnieszka Tomaszewska: Po obronie doktoratu w Instytucie Fizyki AJD poczułam pewien niedosyt. Chciałam zobaczyć jak wygląda nauka w innych ośrodkach akademickich na świecie. Korzystając ze zbiegu okoliczności udało mi się uzyskać kontakty z naukowcami koreańskimi. Pomyślałam czemu nie? - do odważnych świat należy. Po dopełnieniu formalności pojechałam na staż do Korei Południowej. Konkretnie, do Inha University w mieście Incheon koło Seulu. Spędziłam tam rok.

I jakie wrażenia? To prawda, że Koreańczycy są zapracowanym narodem?

Całkowicie zaskoczył mnie tamtejszy model życia. Studenci i pracownicy uczelni spędzają niemalże cały dzień w laboratorium. Jeśli trzeba zostają w pracowniach do północy, a nawet do rana. Uczelnia i kierownik zespołu dba nie tylko o organizację, pozyskiwanie funduszy i wydajność pracy, ale i o to, by w grupie współpracowników panowała życzliwa i przyjazna atmosfera. W złym tonie leży jednak wyrażanie własnych opinii i komentarzy. Raz w miesiącu szef zaprasza cały zespół badawczy do restauracji na wystawny obiad. Tam jest miejsce na pogaduszki i prywatność. **To Koreańczycy w takim razie muszą być wydajni. Z pewnością, gdy tak dużo pracują mają z tego wymierne efekty.**

Wspomnę, że oprócz roku spędzonego w Korei byłam jeszcze później na stażu na Tajwanie. W zasadzie, to podobne społeczeństwa, dla których praca znajduje się na szczycie hierarchii wartości. Na wyniki prac naukowców czekają najważniejsze firmy: elektroniczne, motoryzacyjne, chemiczne... Stąd ogromne środki, jakie rządy przeznaczają nie tylko na kształcenie, ale też rozwój badań. Doskonale wyposażone laboratoria i programy naukowe zapewniają dobre warunki pracy. Stąd tak ważna jest innowacyjność i wynalazczość. Pracownicy akademicy mają na swoim koncie przynajmniej po kilka patentów. Tego oczekują od nich nie tylko władze uczelni, ale też jest dobrze postrzegane wśród kolegów z pracy, znajomych i bliskich. To kwestia prestiżu i skoku cywilizacyjnego, jakiego oba narody doświadczyły w ostatnich dekadach.

Czyli oni przez cały czas tylko pracują?

Pracują dużo, ale nie przez cały czas. W kontrakcie pra-

Dr Agnieszka Tomaszewska, fot.: MM

cownicy mają np. zapisane, że przysługują im przerwy na lunch. Ciekawostką może być fakt, że nie wszystkie grupy zawodowe, a przynajmniej tylko nieliczne mają emerytury! W gronie szczęśliwych są m.in. tajwańscy nauczyciele. By jednak zostać pedagogiem trzeba być bardzo dobrym specjalistą w swojej dziedzinie i mieć niebywałe szczęście. Wspomnę tutaj, że studia na kierunku nauczycielskim nie uprawniają od razu do pracy w jednostkach oświatowych. Po ich zakończeniu przyszły pedagog musi odbyć półroczną praktykę w szkole, za co nie tylko nie otrzymuje wynagrodzenia, a nawet więcej - musi zapłacić za przyjęcie na staż. Potem, za każdym razem starając się o wakat w szkole musi zdać bardzo trudny egzamin sprawdzający wiedzę merytoryczną, a także pomyślnie wypaść na rozmowie kwalifikacyjnej. Wakatów w szkołach jest jednak coraz mniej gdyż tam, podobnie jak u nas społeczeństwo zmaga się z problemem niżu demograficznego. Ludzie pracują do późnej starości. Później żyją z tego, co sobie odłożyli lub zakładają małe rodzinne firmy, np. sklepiki, które są czynne do późnych godzin w nocy. Inną ciekawostką, która może zobrazować pracowitość ludów Dalekiego Wschodu, jest brak wakacji dla młodzieży akademickiej. Życie na uczelni toczy się przez cały rok. Nigdy nie wygasa. Laboratoria są zawsze pełne studentów i naukowców.

To jakie są ich słabe strony? Mają je w ogóle?

Oczywiście, że mają. Zauważyłam, że w laboratoriach niechętnie lub rzadko rezygnuje się z jednej metody badawczej na korzyść innej. Ludzie są mało kreatywni

i mam wrażenie, że mniej pomysłowi niż u nas. Lubią pracować, ale często spędzanie długich popołudniowych czy wieczornych godzin w pracy nie ma nic wspólnego z efektywnością. Po prostu udowadniają sobie i innym, że są zapracowani. Tymczasem często pracują mało wydajnie, rozkładając to, co można zrobić w godzinę czy dwie na cztery lub sześć... Również niż demograficzny (na Tajwanie) jest być może spowodowany tym, że ciągle w społeczeństwie dominują tradycje. Nim dojdzie do zawarcia małżeństwa rodziny przyszłych małżonków muszą się poznać i zaakceptować. Z kolei kandydaci na stworzenie małżeństwa muszą już coś w życiu osiągnąć. Mieć stałą pracę, konto w banku z odpowiednią ilością zer, pozycję w społeczeństwie. Mało kto dorabia się tego w okolicach trzydziestki. Potem brakuje czasu na większą rodzinę niż znany nam w Europie model dwa plus jeden. Cóż, są tylko ludźmi, nie robotami!

A stosunek do kobiet? Słyszałem, że pod tym względem panują w Azji zupełnie inne zwyczaje niż u nas...

Kobieta nie jest tam traktowana tak jak u nas. Nie może liczyć na pomoc przy dźwiganiu ciężkiej aparatury w pracowni. W Korei nie ma dżentelmenów. Może nie są niegrzeczni, ale też nie są pomocni i nie rozczulają się nad płcią piękną. Nie ma taryfy ulgowej w niczym. To jest po prostu ich tradycja i trzeba to zaakceptować.

Wiedzą coś o Polakach?

Mają mgliste pojęcie. W Korei wydaje im się, że w Polsce jest bardzo zimno. To tak jakby u nich było znacznie cieplej niż u nas (śmiech). A koreańska zima jest przecież równie nieprzyjemna jak u nas. Co prawda, temperatury zimą są nieco wyższe, ale zawarta w powietrzu woda potęguje wrażenie chłodu. Znają nazwisko Lecha Wałęsy. Na Tajwanie z kolei ze sławnych Polaków kojarzą Madame Curie i nieżyjącą już noblistkę Wisławę Szymborską. No i może jeszcze to, że Tajwańczycy są przekonani, iż jesteśmy bogaci. Przecież od lat należymy do Unii Europejskiej i jesteśmy krajem Europy Zachodniej. W ich myśleniu nie może być inaczej!

A jak ze znajomością języków? Trzeba uczyć się chińskiego czy koreańskiego, by marzyć o pobycie tam?

Mieszkańcy Wschodu, począwszy od najmłodszych lat uczą się języka angielskiego. Ale oba społeczeństwa słabo sobie z tym radzą. Czasem są to uwarunkowania genetyczne, czasem bariery mentalne. Niektóre głoski dla nich w ogóle nie istnieją, czyli wymówienie bez błędu angielskich słówek jest niemożliwe. Kiedyś oglądałam program edukacyjny w telewizji poświęcony nauce języka angielskiego i ze zdziwieniem dowiedziałam się, że Egipt leży w Europie! W trakcie pobytu na Tajwanie miałam czas na naukę chińskiego (tzw. mandaryńskiego - przyp. autora). „Nijou czysze ma” - znaczy „na spożycie czego ma pan ochotę?” (hahahah). Oczywiście biegle nie umiem mówić, ale trochę się nauczyłam.

Warto wyjeżdżać za granicę na staż?

Jak najbardziej. Człowiek może się masę nauczyć i dowiedzieć. Zyskuje się umiejętności, które tutaj u nas w Polsce nie byłyby możliwe do opanowania. Na Wschodzie mają o wiele lepsze laboratoria, bo inwestuje się w naukę i jej rozwój. My naukowcy jesteśmy potrzebni! Moje wyjazdy nie byłyby możliwe bez życzliwości władz AJD. Szczególne podziękowania chciałabym skierować pod adresem prof. Zdzisława Stępnia i rektora profesora Zygmunta Bąka. Młodzi naukowcy! Jeśli marzycie o karierze i zapewnieniu sobie rozwoju wyjeżdżajcie na staże, ale wracajcie do Polski. Liczę, że i tutaj wkrótce będziemy doceniani.

Dziękuję za rozmowę i życzę dalszych sukcesów w pracy i życiu osobistym

Dr Agnieszka Tomaszewska mieszka w Częstochowie. Ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Częstochowie. Później studiowała fizykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. Następnie obroniła pracę doktorską w Instytucie Fizyki tejże uczelni. Zajmuje się fizyką powierzchni.

Z ZAINTERESOWANIEM O AT

Ponad 100 słuchaczy 20 marca w auli 121 z zainteresowaniem wysłuchało wystąpienia *Vice-president European Association for Transactional Analysis*, Prezes Polskiego Towarzystwa Organizacyjnej Analizy Transakcyjnej Magdaleny Sękowskiej, które poświęcone było zastosowaniu AT do wspomagania rozwoju człowieka w różnych aspektach jego życia. Inicjatorem, przeznaczonego przede wszystkim dla studentów Wydziału Pedagogicznego AJD, seminarium naukowego stał się dr hab. prof. AJD Jarosław Jagieła – kierownik Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej. Spotkanie nie odbyłoby się jednak bez wsparcia ze strony Dziekana Wydziału Pedagogicznego dr. hab. prof. AJD Andrzeja Gofrona.

Podczas wystąpienia Magdalena Sękowska podzieliła się ze słuchaczami swoją wiedzą dotyczącą koncepcji analizy transakcyjnej oraz jej praktycznego zastosowania w obszarze tak psychoterapeutycznym czy organizacyjnym, ale nade wszystko związanym z osobistym rozwojem każdego człowieka. Prezentowane treści zrobiły z pewnością duże wrażenie na zgromadzonych, gdyż spotkanie zakończyło się interesującą dyskusją. Postawę słuchaczy doceniła sama zaproszona mówiąca, iż cieszy ją niespotykane zainteresowanie, którym darzy się w AJD analizę transakcyjną.

ASC

Fot.: Z. Wiczorek

WATCH DOCS. OD DEKADY NA AJD

Od dziesięciu lat na przełomie kwietnia i maja Akademia im. Jana Długosza zamienia się w centrum informacji o prawach człowieka. Wszystko za sprawą Objazdowego Festiwalu Filmowego Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie.

Festiwal jest wyjątkowo bogatym źródłem wiedzy o problemach współczesnego świata. Co roku społeczność akademicka oraz mieszkańcy Częstochowy mogą oglądać szereg filmów dotyczących sytuacji praw człowieka na każdym z kontynentów. Filmy opowiadają o au-

tentycznych zdarzeniach, co sprawia, że pokazywane historie mają niesamowitą siłę oddziaływania. W każdym z nich sztuka filmowa łączy się z zaangażowaniem na rzecz praw jednostki.

Jednakże Festiwal to nie tylko projekcje dokumentów. Rokrocznie towarzyszą im warsztaty, panele dyskusyjne, spotkania z ekspertami do spraw praw człowieka, a także wystawy i koncerty.

Głównymi organizatorami festiwalu są Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Społeczny Instytut Filmowy. Częstochowską edycję współtworzy Wydział Pedagogiczny AJD oraz Studenckie Naukowe Koło Terapeutów.

Szczegółowy program Festiwalu znajduje się na stronach www.festiwal.ajd.czest.pl oraz www.watchdocs.pl

Wstęp na projekcje i imprezy towarzyszące jest bezpłatny.

Żaneta Wojtyła

SZACHOWO W AKADEMII

W auli Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, odbył się Czwarty Turniej XX Edycji „Grand Prix” Indywidualnych Mistrzostw Częstochowy w Szachach Szkół Podstawowych, Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych, Indywidualnych Akademickich Mistrzostw Częstochowy oraz Indywidualnych Otwartych Mistrzostw Częstochowy w Szachach.

Turniej odbył się w dniach 30 kwietnia-1 maja. Przez dwa dni w uczelnianej auli rywalizowało 144 szachistów w czterech grupach rozgrywkowych osobno dla każdego typu szkół. We wtorkowym (1 maja) turnieju wystartowało 51 zawodników. Grali w turnieju otwartym. - Zawody rozgrywano na dystansie 9 rund - mówi Bogusław Snarski, z UKS Hetman Częstochowa. - Grupa szkół podstawowych i gimnazjalnych tempem 15 minut. Natomiast połączone grupy ponadgimnazjalna i akademicka oraz uczestnicy turnieju otwartego tempem 10 minut + 5 sekund za posunięcie.

W zawodach w grupach akademickich zwyciężyli:

1. Klekowski Maciej, AGH Kraków
2. Piesik Piotr, Uniwersytet Ekonomiczny Katowice
3. Kała Piotr, AJD Częstochowa

Turniej był ostatnim w tej edycji „Grand Prix”. Po jego zakończeniu i podsumowaniu wyników (do klasyfikacji generalnej liczą się trzy najlepsze wyniki danego zawodnika) odbyła się uroczystość w trakcie której puchary, dyplomy i nagrody nowym Mistrzom Częstochowy w szachach wręczali: Elżbieta Pyrkosz - Prezes UKS HETMAN Częstochowa, w imieniu Prezydenta Miasta Częstochowy Sławomir Gajda – kierownik referatu Sportu i Turystyki Urzędu Miasta w Częstochowie oraz Kazimierz Siciak – Przewodniczący Zarządu Miejskiego Szkolnych Związków Sportowych w Częstochowie.

Uczestnicy turnieju, fot.: arch.

Zwycięzcy klasyfikacji generalnej XX Edycji „Grand Prix” w grupie akademickiej:

1. Piotr Piesik, Śląski Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
2. Piotr Kała, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie,
3. Andrzej Żegota, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie,
4. Mateusz Kawecki, Politechnika Częstochowska,
5. Piotr Ptaszek, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie,
6. Maciej Klekowski, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.

Pełne wyniki turniejów i klasyfikacji generalnej dostępne są w serwisie na stronie www.gpszachy.czest.pl.

O KOLE SŁÓW KILKA

Historia tego Koła Naukowego nie jest zbyt długa. Rozpoczyna się wiosną 2010 roku, kiedy to dr Dorota Ortenburger wraz ze swoją studentką, Anną Morgą postanowiły działać. I tak, przy Instytucie Filozofii, Socjologii i Psychologii na Wydziale Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, powstał nowy twór zrzeszający studentów. O jakim Kole mowa? Odpowiedź brzmi: o Studenckim Kole Naukowym „Psychologia i Kultura”.

Zapewne wielu z was łapie się w tej chwili za głowę z niedowierzaniem, ale potwierdzamy - wspomniane powyżej Koło istnieje i dość prężnie działa na naszej uczelni. Ale zacznijmy może od początku, czyli od podstawowego celu Koła. Jest nim czynne uczestniczenie w realizacji projektów tematycznie związanych z szeroko rozumianą psychologią i kulturą oraz włączanie się we współtworzenie życia naukowego i kulturalnego miasta i regionu. Dzięki działaniom podejmowanym przez Koło umożliwia się jego działaczom bezpośredni kontakt z przedstawicielami nauki i instytucjami kultury. Istotna w działaniu Koła jest także współpraca Akademii im. Jana Długosza z Miejską Galerią Sztuki w Częstochowie. Owocuje ona m.in. uczestnictwem działaczy koła w ciekawych spotkaniach, wydarzeniach kulturalnych, czy konferencjach naukowych. Angażowanie się w tego typu działania sprzyja pogłębieniu refleksyjnej postawy wobec otaczającego nas świata, ale i również samego siebie.

Pewnie zapytacie, kto może należeć do Koła, kto może wciągnąć się w jego szeregi? W zasadzie członkiem Studenckiego Koła Naukowego „Psychologia i Kultura” może zostać każdy student czy studentka AJD, absolwenci i absolwentki uczelni, a nawet osoby które bezpośrednio nie są związane z Akademią. Nie jest ważne, kim są obecni czy też przyszli działacze, najważniejsze jest to, by łączyły nas wspólne zainteresowania i chęć do tego, by angażować się w przeróżne projekty i działania zarówno naukowe, jak i kulturalno-edukacyjne. Mimo że Koło można uznać za międzywydziałowe w chwili obecnej zrzesza w większej mierze studentów z Wydziału Pedagogicznego naszej uczelni. Nie bądźmy jednak gołosłowni, przyszedł czas na przedstawienie niektórych działań Koła, które do tej pory udało się zrealizować.

Pierwszym, niezwykle ważnym działaniem Koła było jego uczestnictwo w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Widzenie dzieła sztuki. Percepcja i interpretacja” zorganizowanej 7-9 kwietnia 2010 przez Miejską Galerię Sztuki w ramach 7. Triennale Sztuki Sacrum. Członkowie SKN „Psychologia i Kultura” wzięli udział w warsztatach „Gra oka z wyobraźnią”, które zaplanowane zostały przez Pana Jacka Sztukę i których celem było wyzwolenie twórczej aktywności uczestników. Na przełomie 2010/2011 roku Koło przystąpiło także do projektu Miejskiej Galerii Sztuki pt. „Pejzaż dźwiękowy Częstochowy”. Stworzyliśmy pracę multimedialną pt. „Częstochowa w biegu”, która składała

się z szeregu zdjęć ukazujących te znane i mniej znane miejsca miasta. Zostały one połączone w jedną całość poprzez nagrania wielu dźwięków mogących kojarzyć się z miastem „Świętej Wieży”. Pojawił się odgłos modlitw w klasztorze jasnogórskim, ryk samochodów czy zapowiedź pociągu z dworca głównego.

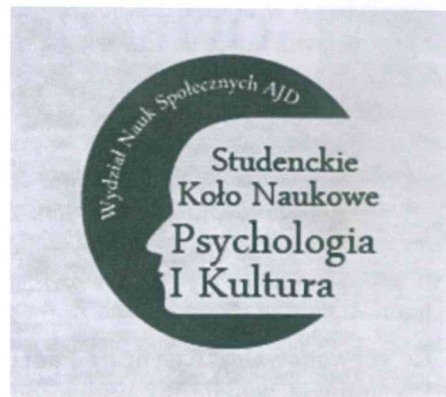
Rok 2011 był dla Koła rokiem pojawienia się zrzeszonych w jego szeregi studentów na trzech konferencjach naukowych. Pierwszą z nich była II Ogólnopolska Sesja Kół Naukowych w Tarnobrzegu, gdzie zaprezentowana została praca pt. „Częstochowa w biegu” oraz poster naukowy „Psychosomatyczne aspekty funkcjonowania w środowisku szkolnym”. Udział w Sesji zakończył się powodzeniem, bowiem w książce pokonferencyjnej opublikowany został artykuł. Dzięki temu mogliśmy zaprezentować zdobyte przez nas doświadczenie i wiadomości na szerszym forum. Kolejne dwie konferencje miały miejsce w grudniu, w odstępie kilku dni. 9 grudnia w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy odbyła się Konferencja Naukowa „Jestem osobą z autyzmem. Dajcie mi szansę”, a 14 grudnia w Katowicach Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Stres w Szkole”, która zorganizowana była przez Polonistyczne Koło Naukowe „Bakałarz” działające przy Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego.

Również pod koniec 2011 roku nawiązaliśmy współpracę dzięki pomocy dr Sylwii Kity z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Częstochowie. Pierwszym działaniem podjętym w ramach wzajemnej pracy było zorganizowanie spotkania wigilijnego dla osób przebywających w budynku zajmowanym przez Ośrodek. Udało się to dzięki pomocy studentów, wśród których zorganizowana została zbiórka pieniędzy. Zebrano łącznie prawie 200 złotych, co umożliwiło zakup zabawek, słodyczy, artykułów szkolnych i stworzenie świątecznych prezentów.

Rok 2012 chociaż zaczął się dość niedawno pokazuje, że nie spoczywamy na laurach. Już na początku stycznia pojawiło się wiele pomysłów, które chcielibyśmy zrealizować. Każdy pomysł jest bowiem wart zastanowienia się i przy wzajemnych chęciach możliwy do spełnienia.

Jeśli drogi Czytelniku byłbyś zainteresowany dołączeniem do naszego szeregu - serdecznie Cię zapraszamy. Możesz do nas napisać na kolopsychologia.kultura@gmail.com lub zajrzeć na naszego fanpage'a: <http://www.facebook.com/pages/SKN-Psychologia-i-Kultura/206373569383005>.

Artur Rychter, Małgorzata Ślęzak

OPIEKUN KNPIK DOROTA ORTENBURGER FORMALNIE I NIEFORMALNIE

Adiunkt na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Filozofii Socjologii i Psychologii, Akademii Jana Długosza. Doktorat na Uniwersytecie Jagiellońskim na Wydziale Filozoficznym (psycholog, specjalność kliniczna). Oprócz pracy na uczelni, współpraca z Poradnią Leczenia Bólu w Miejskim Szpitalu Zespolonym.

Co spowodowało, że wybrała Pani psychologię?

Psychologia wydaje mi się być dobrym wyborem (tak właśnie było w moim przypadku) dla tych, którzy najlepiej się czują, gdy mogą poznawać i łączyć wiedzę z różnych dziedzin. W ogóle lubią naukę i lubią sami się uczyć, bez przymusu zewnętrznego, łącząc wiedzę o nowych osiągnięciach: np. z biologii, rachunku prawdopodobieństwa, społecznego spojrzenia na zachowanie człowieka (np. wpływ grupy na zachowanie ludzi). W tę dziedzinę wiedzy wpisana jest wszechstronność, co jest oczywiste biorąc pod uwagę jak złożony jest człowiek, rola kultury i pragnienie, aby tworzyć. Podobne cechy widzę np. w pedagogice, która też jest interdyscyplinarna. Przedstawiciele tych nauk ze sobą współpracują. I, jak sądzę, w obu rozumie się, że proces uczenia dotyczy obu stron; wykładowca także wiele się uczy się od studentów. W każdym razie ja jestem wdzięczna między innymi za to że dowiaduję się tak wielu interesujących rzeczy, np. m.in. o wartych obejrzenia filmach i ciekawych przedsięwzięciach. Lista jest znacznie dłuższa.

Powstanie Koła Naukowego Psychologia i Kultura...

Stworzyliśmy płaszczyznę, na której mogą się spotykać i razem robić sensowne rzeczy studenci AJD, absolwenci jak też członkowie honorowi lub sympatycy Koła spoza AJD. Członkowie Koła są w różnym wieku; są między innymi ludzie, z którymi jako wykładowca już się pożegnaliśmy wraz z końcem zajęć. Cieszę się tym bardziej, że spotykają się w Kole osoby nastawione refleksyjnie do tego, co ich otacza i gotowe aktywnie tworzyć. Bardziej doświadczeni mogą się podzielić z młodszymi pomysłami i sposobów razem poszukać sposobów realizacji. Praktyka pokazała celowość wchodzenia w projekty interdyscyplinarne jak np. gdy ktoś tak jak nasza absolwentka (pierwsza przewodniczącą a SKN Psychologia i Kultura) mgr Anna Morga (Kasprzyk) jeszcze jako moja magistrantka weszła do zespołu prelegentów Ośrodka Kultury Filmowej. Mam nadzieję że i dla innych członków będą się otwierały takie możliwości jak np. http://www.okf.czyst.pl/dlaskol_prelegenci.html. oraz, że działając poza uczelnią wchodząc w interdyscyplinarne projekty, studenci zdobywają cenne doświadczenie. Można się zgodzić ze stwierdzeniem, że poznanie różnych aspektów kultury, sztuki, edukacji to cenne wyposażenie na dalszą drogę zawodową? Opieka nad kołem naukowym wiąże się z tym że granica pomiędzy sferą zawodową i prywatną się nieco zaciera. Ale czy to w czymś przeszkadza? Przecież ważne jest nie tylko to, co się umie,

ale jakim się jest lub jakim można się stać, jakie w nas cechy się wyostają, wezmą górę. Przecież, jako studenci i wykładowcy idziemy razem ścieżką nauki, fakt, że w pewnej o siebie odległości (wiek, doświadczenia zawodowe i życiowe), ale z podobnymi celami, do których należy m.in. edukowanie, wkład w rozwój nauki i inne.

Gotowanie...

Cóż, według mnie czasochłonne prace w domu na pewno nie powinny spoczywać tylko na jednej osobie. Choć efekty mogą czasem okazać się niezjadliwe;-)

Jakie znaczenie ma w Pani życiu muzyka?

Jest bardzo ważna. Ktoś powiedział (niestety nie pamiętam autora słów), że „Muzyka jest sztuką płakania”. Słucham różnych wykonawców z różnych epok. Czasem są to wokalno-instrumentalne średniowieczne motety, kiedy indziej współczesne utwory i wykonawcy, tyle jest tak wspaniałej muzyki.... Tak wiele rzeczy w utworach wyrażanych jest prościej niż na kartach podręczników. Np., że przyjaciel to ktoś, kto nie pozwoli, by ktoś inny po nas skakał, że życie takie kruche jest (niestety nie pamiętam wykonawców i tytułów), czy że każdy jest kimś (Myslovitz) i mnóstwo innych przykładów głębokich refleksji wyrażonych w prostych słowach.

Nigdy jeszcze nie widzieliśmy Pani bez uśmiechu. Jaka jest recepta na szczęście?

Absolutnie nie śmiałybym się wypowiadać w kwestii recepty. Mogę jedynie powiedzieć, co według mnie, może być bardzo ważne. Według mnie to moc w codziennym życiu poświęcać czas i energię temu, co uważa się za warte wysiłku sensowne, wartościowe i jeszcze móc się z tego utrzymać. Nauczyć się radzić z wyzwaniem, jakie niesie życie i pomóc

w tym innym. Oraz istnienie bliskich ludzi, z którymi wspólnie przeżywa się to, co przyniesie życie.

Jaka jest Pani największa pasja?

Nauka, podróże. W moim przypadku praca i pasja się przenikają. Bo nauka jest pasjonująca. Fakt, że mogę uczestniczyć w tym, aby inni realizowali swój potencjał intelektualny i wszelki inny, przysparza bardzo dużo radości. Łatwo się więc uśmiechać w pracy gdy cieszą osiągnięcia innych. W czasie wolnym od pracy bardzo mnie cieszy podróżowanie, które jest pasją, która przysparza radości, daje odpoczynek a zarazem stanowi sposobność by się wiele nauczyć. Jest w tym dążenie do poznania różnych kręgów kulturowych i ludzi. A dlaczego właśnie Szkocja jest bliska sercu? Z jednej strony, tajemnicze pogórza (*Highlands*), wrzosowiska, zamki, czyste strumienie, chyba setki wysp – część niemal niezamieszkaną przejmująca muzyka i możliwości spotkania zwierzątek takich jak np. wydry. Z drugiej, zadziwia wręcz ilość wynalazków i osiągnięć których dokonali właśnie Szkoci. Kilka przykładów z bardzo długiej listy:

- Profesor położnictwa w Edynburgu, James Young Simpson zastosował po raz pierwszy do uśpienia chloroform (przy porodach potem przy operacjach);
- Odkrycie penicyliny przypisuje się Flemingowi.
- Z kolei John Shepherd-Barron (urodzony w Indiach w rodzinie szkockiej) wynalazł maszynę zapewniającą możliwość dostępu do własnych pieniędzy czyli bankomat. Ciekawostką jest że dzięki temu że posłuchał rady swojej żony co do ilości potrzebnych cyfr do uzyskania dostępu do konta- wpisuje się 4 cyfy (a nie sześć, które trudniej zapamiętać). <http://www.elektroda.pl/rtvforum/topic1672119.html>
- Inny przykład: James Watt szkocki wynalazca udoskonalił silnik parowy. I mnóstwo innych przykładów których nie sposób tu wymienić.

Mając szansę powiedzenia o swojej pasji i o Szkocji mam szansę na głos zachwycać się tamtejszym stosunkiem do literatury. Ogromne wrażenie na mnie robi to jak wielką rolę pełni w Szkocji literatura i teatr. Przykład: co rok odbywa się tam największy festiwal teatrów w Europie. I w obrębie tego przedsięwzięcia cieszący się wielkim zainteresowaniem festiwal literatury. To niesamowity widok gdy na niemal każdym kroku w Edynburgu „książki rządzą”, (w sierpniu) a frekwencja na spotkaniach z autorami pozwala wierzyć, że miłośników literatury nadal jest bardzo wielu. To szkockie miasto zostało uhonorowane tytułem Miasto Literatury UNESCO /Book Festival w Edynburgu/. Piękny widok... ludzi czytających: na ulicy, przy fontannach, na trawnikach, w kawiarniach, autobusach, w parkach itd. Polacy również

Otrzymanie doktoratu na Uniwersytecie Jagiellońskim

są zapraszani do udziału w tym Międzynarodowym Festiwalu Literackim - jednym z najbardziej prestiżowych wydarzeń literackich na świecie. Co ciekawe, w 2011 r. została przetłumaczona na język polski książka napisana właśnie przez szkocką autorkę książka w której jest wiele o Polakach (tytuł: „Niedźwiedź Wojtek. Niezwykły żołnierz Armii Andersa”). Książka ta przypomina skomplikowane dzieje pewnej niezwykle przyjaźni ludzi ze zwierzęciem (Wojtek, ów syryjski niedźwiedź brunatny dożył dwudziestu dwóch lat w Zoo w Edynburgu).

Jaki jest typowy dzień wykładowcy?

Wydaje mi się że tylu jest wykładowców tyle może być różnych sposobów organizowania czasu. I to w zależności czy to

okres tzw. zajęć dydaktycznych czy urlopu. Przyglądając się dostrzega się więcej różnic niż podobieństw. Czytać lubi każdy ale preferencje co spędzania czasu wiem że są różne. Tak jak charaktery, podejście do życia. Jedni lubią pojechać w góry inni nad morze, zwiedzać kto inny stara się jak najmniej „wyściubić nos z domu”. A czy można mówić o typowym dniu Studenta? Też mam wątpliwości. Wchodząc na uczelnie widzę różnych Ludzi. Osoby. To że siedzą w salach czy podobnie stłoczeni przed salą to nie oznacza że są bardzo podobni w cechach istotnych, typowi. Wiele razy widzę na zajęciach te same osoby, które spotykamy późno w nocy w markecie gdzie dorabiają, a gdzie z mężem robimy zakupy (często w dzień nie starcza nam czasu, mąż też jest zapracowany jest anestezyjologiem). W trakcie studiów dziennych też pracowaliśmy dorywczo np. sprzątając, malując siatki, itp., dochodziło do tego zajmowanie dziećmi (to raczej ja). Mając takie doświadczenia łatwiej rozumieć wiele spraw.

Czy posiada Pani w domu jakieś zwierzęta?

Pewnie, że tak. Mamy w domu od lat. Zawsze coś zawzięcie bałagani... Zmienia się tylko ilość i skład. Teraz jest jedna suczka, 11-letnia Fizia i dwie domowe oswojone bardzo towarzyskie szczuryczki.

Jeżeli mogłaby Pani zmienić coś na pewnym etapie życia, co by to było?

Z żalem myślę o tym że nie zdążyłam niektórym ludziom bardziej podziękować, poświęcić więcej czasu nim jak to bywa określane „odeszli w górę”...

Na zakończenie życzenia:

Życzę pomocnych przyjaznych ludzi blisko;) odpowiadającego własnemu gustowi zajęcia i czasu aby się tym cieszyć tego życzę na 2012 i na dalsze lata oczywiście.

Dziękujemy serdecznie za poświęcony czas i odpowiedzi

Rozmawiali: Jacek Gieroń
Ewa Grześków

NOWE SPECJALNOŚCI NA HISTORII

Institut Historii AJD w Częstochowie planuje uruchomić (w ramach kierunku historia) trzy nowe specjalności zawodowe: „Antropologia historyczna”, „Militarioznawstwo” oraz „Rekonstrukcja Historyczna”

ANTROPOLOGIA HISTORYCZNA to bardzo popularna wśród zachodnioeuropejskich naukowców i nowoczesna metoda badania przeszłości. Jako specjalność zawodowa wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniom rynku pracy, będąc w naszym środowisku naukowym nadal ewenementem. Absolwenci tej specjalności będą posiadać interdyscyplinarną wiedzę i umiejętności, mogąc z jednej strony bazować na analitycznej wiedzy historycznej, z drugiej natomiast mieć zaplecze w postaci antropologicznych metod badania przeszłości. W zakres tej specjalności będą wchodzić takie zagadnienia, jak: historia mentalności, prywatności, życia codziennego, religijności, mikrohistoria, historia mówiona, historia antropologii historycznej, wiedza z zakresu podstaw socjologii, etnografii, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa. Specyfiką badań antropologicznych jest próba spojrzenia na przeszłość nie z perspektywy dzisiejszego naukowca, ale oczami ludzi żyjących w określonej epoce i badanie ich świata emocji, mikro- i makrokosmosu, wzorców i różnic kulturowych, intymności, tematów tabu, stosunku do obcych, stereotypów przypisywanych kobietom i mężczyznom przez społeczeństwo, materialnych form życia, mniejszości religijnych, sacrum i profanum. Program tej specjalności będzie łączył solidny warsztat naukowy z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Studenci będą w ramach zajęć przygotowywać samodzielnie lub w grupie projekty w formie prezentacji multimedialnych, wystaw, filmów dokumentalnych, reportaży i wywiadów z ludźmi wywodzącymi się z różnych środowisk i prezentującymi odmienne przekonania. W tym dokumentowaniu istniejącej rzeczywistości z jednoczesnym odwołaniem się do wiedzy historycznej będzie promowane nowatorskie spojrzenie na kulturę i społeczeństwo.

Ta oferta kierowana jest dla absolwentów liceów, którzy mają wypracowane własne poglądy i opinie na zjawiska kulturowe i mają odwagę je wypowiadać w sposób nieskrępowany. Promowane będzie samodzielne myślenie, umożliwiające realizowanie oryginalnych projektów badawczych i pogłębianie wiedzy w obrębie wybranej przez siebie tematyki. Do tych, którzy zainteresowani są poznaniem innych kultur w perspektywie historycznej, ich obyczajowości, sposobu myślenia i postrzegania świata. Program specjalności, przygotowany zgodnie z tendencjami europejskimi, będzie kładł nacisk na zajęcia w formie konwersacji prowadzonych między studentami a wykładowcą. Absolwenci tej specjalności zawodowej, będą przygotowani do podjęcia pracy w instytucjach kultury, jednostkach samorządowych czy mediach jako pożądanymi specjalistami do badania zjawisk społeczno-kulturowych. Dzięki przygotowaniu teoretycznemu z kilku równocześnie dziedzin wiedzy i nabyciu praktycznych umiejętności oraz kompetencji społecznych będą bardziej atrakcyjni dla przyszłych pracodawców. Po ukończeniu studiów 1 stopnia na poziomie licencjatu oraz 2 stopnia na poziomie magistra, mają szansę podjąć studia doktoranckie 3-ego stopnia, gdyż Instytut Historii, jako jeden z trzech kierunków na Akademii im. Jana Długosza posiada uprawnienia do doktoryzowania i może nadawać tytuł doktora nauk humanistycznych.

MILITARIOZNAWSTWO to specjalność zawodowa, której program nauczania przede wszystkim wychodzi naprzeciw potrzebom Polskich Sił Zbrojnych, Narodowych Sił Rezerwy, formacji Policji Państwowej, Straży Miejskich, Straży Gminnych, komórek zarządzania kryzysowego przy organach administracji samorządowej, instytucji muzealnych, instytucji kultury oraz grup rekonstrukcyjnych. Wszystkie one potrzebują bowiem dzisiaj wykształconych oraz teoretycznie i praktycznie przygotowanych kadr. Absolwent kierunku „Historia” o specjalności zawodowej „Militarioznawstwo”, legitymujący się dyplomem licencjata,

LIPDUB: POZYTYWNIE, WSZECHSTRONNIE I NA KAŻDY TEMAT

W pracownię tatuażu zmienił się dzisiaj (10 maja) hol przed aulą nr 121 (w budynku AJD przy ul. Waszyngtona 4/8). Wymalowane sprayem tablice (broń boże ściany), biegający diabeł (całkiem atrakcyjny wyposażony w widły), a do tego artyści z pracowni tatuażu (w towarzystwie oczekujących na „zabieg” klientów - studentów) - oto tło akcji jaką zainscenizowali studenci, którzy zajmują się kręceniem zdjęć do pierwszego w historii lipduba AJD!

- Nie zdradzamy jego fabuły - zaznacza **Kamil Matej**, student politologii w AJD współproducent utworu. - Scenariusz jest oparty na kanwie walki dobra ze złem. Ta klasyczna znana już od starożytności interakcja, nieco zmodyfikowana, posłuży nam do opowiedzenia o Uczelni. Będzie grzecznie i niegrzecznie. Mam nadzieję, że utwór zobrazuje naszą Akademię jako miejsce ciekawe i takie które zapewnia młodemu człowiekowi rozwój. Jestem dumny, że jestem studentem AJD i niech poprzez ten lipdub inni o tym wiedzą. Kolejne zdjęcia już niebawem. Całość ma być gotowa jeszcze w tym roku akademickim, a publiczności zostanie zaprezentowana jesienią.

a następnie magistra, automatycznie znajdzie się więc w orbicie ich zainteresowań. Zdobyta na studiach specyficzna wiedza z zakresu militarizacji nie tylko umożliwi pogłębienie zainteresowań, ale ułatwi także wykonywanie obowiązków służbowych będąc także gwarancją rozwoju kariery zawodowej. Program studiów obejmować będzie przedmioty z zakresu bardzo szeroko rozumianej problematyki militarnej, sztuki wojennej, doktryny bezpieczeństwa oraz ochrony porządku publicznego w aspekcie krajowym, europejskim i światowym, w odniesieniu do zarówno przeszłości, jak i teraźniejszości. Gwarancją osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia będą m.in. miesięczne praktyki w różnego rodzaju instytucjach oraz służbach. Zapraszamy do studiowania „Militarizacji” w Instytucie Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, gdyż dysponuje on silnym zespołem historyków wojskowości polskiej i powszechnej, specjalizujących się we wszystkich epokach dziejowych oraz we wszystkich formach sztuki militarnej: działaniach regularnych i nieregularnych, służbach specjalnych oraz w dyplomacji i w bezpieczeństwie wewnętrznym. Współpraca z lokalnymi instytucjami i licznymi grupami rekonstrukcyjnymi gwarantuje prowadzenie specjalistycznych zajęć dydaktycznych i praktycznych.

Absolwent „Militarizacji” będzie przygotowany do podjęcia pracy, służby lub aktywnej działalności w strukturach Wojska Polskiego, Policji, Straży Granicznej, Straży Miejskiej, Straży Gminnej, Straży Ochrony Kolei, Staży Pożarnej, w strukturach administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne, w branży ochroniarskiej, w muzeach, bibliotekach, archiwach, miejskich i gminnych ośrodkach kultury, w mediach, instytucjach badawczych oraz w grupach rekonstrukcyjnych. Otrzyma bowiem szeroką wiedzę z zakresu nauk humanistycznych - głównie historii wojskowości, bezpieczeństwa i dyplomacji, z dziedziny nauk wojskowych, administracji i zarządzania. Będzie znał historie wojen, wszelkie aspekty rozwoju sztuki wojennej i wojskowości, wywiadu i kontrwywiadu, dyplomacji i doktryn bezpieczeństwa od starożytności do czasów współczesnych, i to zarówno w aspekcie polskim, jak i powszechnym. Posiadzie wiedzę z zakresu fachowej terminologii i podstawowych terminów z zakresu m.in. bronioznawstwa, kastelologii, heraldyki, konserwacji zabytków, a także z zakresu prawa i bezpieczeństwa narodowego oraz międzynarodowego. W trakcie studiów uzyska ponadto umiejętność posługiwania się technologiami informacyjnymi oraz językiem angielskim na poziomie B2, potwierdzonym zdaniem państwowego egzaminu ze stosownym certyfikatem. Po zakończeniu studiów magisterskich będzie mógł natomiast kontynuować studia 3 stopnia, przygotowując pracę doktorską pod opieką samodzielnych pracowników naukowych specjalizujących się w każdej z epok historycznych - od starożytności po współczesność.

Fot.: arch.

REKONSTRUKCJA HISTORYCZNA to specjalność, która ma na celu przygotowanie specjalistów, którzy potrafiliby w profesjonalny sposób i zgodnie ze stanem wiedzy historycznej odpowiedzieć na żywe obecne zainteresowanie odtwarzaniem rozmaitych wydarzeń historycznych. Planuje się zapoznanie studentów z historią rozmaitych obiektów używanych przy odtwarzaniu wydarzeń historycznych podczas zajęć z bronioznawstwa, historii munduru, heraldyki, kostiumologii, weksylologii (nauki o dawnych chorągwiach) czy falerystyki (nauki o orderach i odznaczeniach). Studenci zapoznają się też z technikami odtwarzania rekwizytów historycznych w toku zajęć poświęconych materiałoznawstwu metali czy tkanin oraz technik rekonstrukcyjnych. Przewiduje się współpracę w trakcie tych zajęć z osobami prowadzącymi warsztaty rekonstrukcyjne. Studenci będą też zapoznawać się z problematyką reżyserii i komunikacji społecznej, niezbędną przy organizowaniu inscenizacji historycznych, a także innymi umiejętnościami przydatnymi w tej dziedzinie, jak np. podstawami wiedzy o efektach pirotechnicznych, czy podstawami wiedzy o konserwacji zabytków. Absolwenci specjalności będą przygotowani do pracy w:

- Muzeach historycznych i wojskowych
- Domach kultury, centrach turystycznych innych placówkach organizujących inscenizacje i animacje jako animatorzy
- Warsztatach wytwarzających rekonstrukcje obiektów historycznych
- Antykwariatach prowadzących sprzedaż dawnej broni, mebli i innych zabytków materialnych
- Rekwizytorniach teatralnych i przy realizacji filmów historycznych.

Ukończenie specjalności sprawi także, że jej absolwenci będą merytorycznie przygotowani do zakładania własnych firm organizujących profesjonalne rekonstrukcje wydarzeń historycznych na zamówienie różnych instytucji czy samorządów terytorialnych, lub pracować w takich firmach.

Absolwenci specjalności będą ponadto mogli kontynuować naukę na studiach magisterskich (II stopnia) i doktorskich (III stopnia) na kierunku historia, a także innych kierunkach humanistycznych.

REDUTA CZĘSTOCHOWSKA '39

Adam Kurus

Od stosunkowo krótkiego czasu, w Częstochowie można zaobserwować pewien wzrost zainteresowania całkowicie zapomnianym tematem – polskimi schronami bojowymi i obserwacyjnymi z 1939 roku. Przez lata, walki w obronie Częstochowy 1 i 2 września 1939 roku zostały niemal zapomniane, a dodatkowo obrosły wieloma nieprawdziwymi mitami, powtarzаныmi bez zastanowienia do dziś. Temat ten nadal nie doczekał się rzetelnego, obiektywnego i ogólnodostępnego opracowania, które ukazałoby przygotowania obronne i walki w rejonie Częstochowy w prawdziwym świetle. A szkoda...

W rzeczywistości, zachowane na terenie miasta 12 schronów bojowych i obserwacyjnych, stanowiło elementy silnego i dobrze przygotowanego systemu obronnego, który w pełni zdał egzamin bojowy w trakcie działań wojennych 1939 roku.

Podobnie jak i całe pogranicze polsko-niemieckie, rejon Częstochowy broniony przez 7 Dywizję Piechoty został bardzo dobrze przygotowany do obrony. Już w marcu 1939 roku oprócz prac sztabowych, intensywnych ćwiczeń polowych, częściowej mobilizacji oddziałów dywizji, dokładnie planowano i ustalano w terenie przebieg linii umocnień stałych i polowych. Na podstawie tych planów, do momentu wybuchu wojny saperzy wraz z żołnierzami pozostałych oddziałów wybudowali 23 nowoczesne żelbetowe schrony bojowe i obserwacyjne (z tego 19 w Częstochowie i 4 w Lublińcu). Całość uzupełniono m.in. siecią zapór minowych i leśnych, wieloma liniami przeszkód z drutu kolczastego, dwoma potężnymi rowami przeciwpancernymi (jeden na północnym odcinku Częstochowy, a drugi wokół Lublińca), polami minowymi na północnym i wschodnim odcinku obrony miasta, wieloma kilometrami okopów, rowów łącznikowych, a także schronów drewniano-ziemnych, stanowisk artylerii, broni przeciwpancernej i maszynowej. Wraz z kompanią łączności rozwinięto rozbudowaną sieć telefoniczną oraz zamaskowane stanowiska radiostacji polowych. W całym rejonie częstochowskim przygotowano do zniszczenia mosty drogowe i wiadukty kolejowe.

Jednocześnie z budową pozycji obronnych, przeprowadzano kolejne etapy mobilizacji, która przebiegała niezwykle sprawnie. Łącznie 7 DP liczyła prawie 17 000 żołnierzy. Na wyposażeniu dywizji znajdowały się działa, haubice, działa przeciwpancerne, działa przeciwlotnicze, ciężkie i ręczne karabiny maszynowe, moździerze, granatniki, karabiny przeciwpancerne,

nowoczesne radiostacje i wiele innego sprzętu. Niektóre elementy uzbrojenia, jak np. karabiny przeciwpancerne wz. 35, nie miały swojego odpowiednika w oddziałach niemieckich. Do 29 sierpnia cała 7 DP dowodzona przez gen. bryg. Janusza Gąsiorowskiego zajęła przygotowane pozycje obronne, zarówno te wysunięte nad granicą, jak i pozycje główną pod Częstochową, gdzie w pełnej gotowości oczekiwała spodziewanego ataku niemieckiego. Nie mogło być mowy o żadnym zaskoczeniu.

O świcie 1 września 1939 roku, na odcinek broniony przez 7 DP ruszyło natarcie 6 niemieckich jednostek: 1 i 4 DPanc. oraz 4, 14, 31 i 46 DP. Po ciężkich walkach trwających od rana do wieczora 1 września, Oddziały Wydzielone 7 DP prowadząc walki opóźniające, zgodnie z planem wycofały się pod Częstochowę, gdzie pozycje zajmowała większość dywizji. Linie obronne były obsadzone przez żołnierzy z 25, 27 i 74 Górnośląskiego Pułku Piechoty. W głębi pozycji stanowiska zajmowała artyleria, odwody, sztab oraz pozostałe oddziały i służby dywizji. Warto wspomnieć, że wieczorem 1 września w Gnaszynie, placówka 25 pp wciągnęła w zasadzkę niemiecki samochód sztabowy oraz motocykl. W krzyżowym ogniu polskich ręcznych karabinów maszynowych zginął motocyklista oraz trzech z czterech jadących samochodem Niemców – kierowca i dwóch oficerów sztabu przy których znaleziono mapy. Do niewoli dostał się ciężko ranny niemiecki podpułkownik, którego odesłano do szpitala polowego. Samochód i motocykl (nieuszkodzone), odstawiono do sztabu 7 DP razem ze zdobytymi mapami. Kilka dni później, wydarzenie to stało się przyczyną brutalnych represji ze strony wojsk niemieckich wobec mieszkańców Gnaszyna.

Od rana 2 września, cała 7 DP w pełnej gotowości

Fot.: A. Kurus

oczekiwała nieprzyjaciela, pozostawiając na przedpolu placówki i oddziały rozpoznawcze. W godzinach dopołudniowych, Niemcy intensywnie rozpoznawali polskie pozycje, jednocześnie prowadząc silny, a zarazem nieskuteczny ostrzał artyleryjski. Na niebie aktywne było lotnictwo zarówno niemieckie jak i polskie (rejon Częstochowy był celem wzmożonej działalności polskich wypraw bombowych). Częstochowy skutecznie strzegła polska artyleria przeciwlotnicza wyposażona w działa 40 mm wz. 36 Bofors, która 2 września zestrzeliła 6 niemieckich samolotów i uszkodziła kilkanaście kolejnych. W tym miejscu warto podważyć powtarzany do dzisiaj mit o tym, jakoby polska artyleria przeciwlotnicza w obronie miasta strzelała na oślep, a na dodatek do własnych samolotów. Nad Częstochową miał miejsce tylko jeden wypadek ostrzelania PZL 23B „Karaś” przez obsługę polskiego ciężkiego karabinu maszynowego w rejonie Grabówki, zakończony przymusowym lądowaniem samolotu na polu minowym (nie zginął nikt z załogi, która po wymontowaniu karabinów maszynowych i radiostacji spaliła unieruchomioną maszynę). Pojedynczy incydent rozrósł się w wielu publikacjach do rozmiarów masowego zjawiska. Dwa pozostałe samoloty utracone w rejonie Częstochowy zostały zestrzelone w walce: 2 września maszyna z 64 Eskadry Bombowej w trakcie kolejnego nalotu na niemiecką kolumnę na drodze Truskolasy – Wręczyca Wielka, została trafiona przez niemiecką obronę przeciwlotniczą, pilot zdołał doprowadzić ciężko uszkodzony samolot do własnych linii i wylądować na przedpolu Kiedrzyń. Poległ por. obs. Michał Brzeski, który zmarł z ran (jego grób znajduje się na skrzyżowaniu ul. Ludowej i Kisielewskiego w Częstochowie); 3 września maszyna z 22 Eskadry Bombowej została zestrzelona przez niemiecki myśliwiec, samolot rozbił się w Gnaszynie, zginęli ppor.

obs. Jan Klimek i kpr. pil. Mikołaj Jurcewicz (pochowani na cmentarzu w Gnaszynie).

Intensywne działania polskiego lotnictwa w rejonie Częstochowy, zdecydowanie spowalniały marsz kolumn niemieckich, przysparzając poważnych strat w ludziach i sprzęcie zwłaszcza w 1 DPanc. Dodatkowo, przyczyniły się do wytworzenia swoistej psychozy wśród żołnierzy niemieckich, którzy wielokrotnie otwierali ogień do własnych maszyn, myląc sylwetki wracających zza linii frontu samolotów Ju 87 Stuka z polskimi „Karasiami”, które tak bardzo dały im się we znaki.

Około południa 2 września, z rejonu Szarlejki ruszyły pierwsze natarcie na odcinek obrony obsadzany przez 27 pp w rejonie Lisińca. Pod naporem przeciwnika, wysunięte placówki wycofały się na główną linię obrony, gdzie w ogniu polskiej artylerii i broni przeciwpancernej natarcie niemieckie załamało się, a na przedpolu pozostało 5 zniszczonych czołgów, wielu zabitych i rannych. Niecodziennym wyczynem popisał się także strzelec wyborowy z wysuniętej placówki, który na drodze do Częstochowy w rejonie Czarnego Lasu posługując się karabinem przeciwpancernym zniszczył 3 samochody pancerne. W zniszczonych pojazdach Polacy znaleźli m.in. mapy, dokumenty i... akordeon.

Po wstępnych natarciach i rozpoznaniu polskich pozycji, dowództwo niemieckie stwierdziło, że bez kilkudniowych ciężkich walk, nie uda się zdobyć Częstochowy, wobec czego kontynuowano manewr oskrzydłający, zmierzający do okrążenia 7 DP i zamknięcia jej w mieście. Sztab 7 DP na podstawie rozpoznania trafnie ocenił sytuację i w nocy z 2 na 3 września, postanowił wyprowadzić 7 DP z zaciskających się kleszczy.

Zanim to jednak nastąpiło, późnym popołudniem 2 września na polskie linie obronne pod Kiedrzyńem,

WYSTAWA W BIBLIOTECE. PO STUDENCKU...

„To tutaj, w Częstochowie, działa Wielka Jedenastka pasjonatów, którzy stanęli do boju o Waszą uwagę! Jak sami o sobie piszą, grają czysto i do jednej bramki, używając swojej najsilniejszej broni: pasji!

Nie jest to opis nadchodzących Mistrzostw Europy, ale żywiołu równie porywającego! 22 marca Akademię im. Jana Długosza nawiedziło istne kulturalne trzęsienie Ziemi, pod nazwą AKCJA: ANIMACJA, wywołane przez jedenastu uzdolnionych studentów i potrwa do połowy maja.

Oto jedyni w historii Instytutu Filologii Polskiej i AJD, Animatorzy Kultury, którzy swoją artystyczną siłą rażenia (re)animują kulturę najbliższego otoczenia! Przyjęta strategia i arsenał środków, jakimi dysponują, pozwoli im zarazić wirusem kulturożercy każdego! Wciągnie Cię siła oceanu abstrakcji w rysunkach tworzonych długopisem Elżbiety Hak, magia mangi i anime, którą zaczaruje Was Izabela Mazur, a także niesamowite obrazy namalowane przez Michała Kowalskiego. Poznasz mistrzynię kaligrafii - Justynę Jagusiok, wszechstronną fankę Manchesteru United -

Klaudynę Gąsior, która zaprasza w niezwykłą podróż po świecie postcrossingu, fotografii i swoich recenzji, a nawet szydełkującą Sylwię Kulej, która zawsze wydziera coś z niczego. Całej palety zainteresowań i talentów dopełnia taktyka muzyczna obrana przez Mariusza Waligórę i Bartosza Woźniaka, tajemnicze cmentarze Magdaleny Nowak, próbka tekstów i fotografii Sylwii Wziętek oraz kolekcja znaczków i wierszy Marty Machnik.

To niepowtarzalna okazja, by dać się z(re)animować tej wyjątkowej grupie osobowości i poznać ich pasje, w sali wystawowej Biblioteki Głównej AJD mieszczącego się przy al. Armii Krajowej 36a. Wystawa czynna do 14 maja”... - tak studenci zachęcali do obejrzenia wystawy, którą sami przygotowali. Ten „collage” w odbiorze okazała się ciekawym przedsięwzięciem. Publiczność nie mogła się nadziwić, że eksponaty które można znaleźć w praktycznie każdym domu można z powodzeniem wystawić, a przy okazji zainteresować nimi zwiedzających.

Marek Makowski

Lisińcem, Blesznem i Wrzosową ruszył gwałtowny atak czołgów niemieckich i piechoty. Między godziną 17 a 17:30 pod Kiedrzyńem bronionym przez żołnierzy 27 pp rozpoczęła się regularna bitwa, trwająca ponad dwie godziny. Z rejonu Białej ku polskim pozycjom sunęły czołgi nieprzyjaciela z 1 Dywizji Pancerniej. Wokół nich rozpetęło się prawdziwe piekło. Oprócz broni przeciwpancernej, do walki włączyła się też artyleria lekka strzelając na wprost oraz artyleria ciężka prowadząc ogień pośredni. Te czołgi, które wdarły się w polskie ugrupowanie niszczone były przez karabiny przeciwpancerne i granaty. Za czołgami posuwała się niemiecka piechota, która poniosła duże straty od ognia polskiej artylerii ciężkiej, której nawały ogniowe przegwoździły atakujących Niemców do ziemi. Łącznie załogi schronów, wsparte artylerią, działami i karabinami przeciwpancernymi, zniszczyły około 40 niemieckich czołgów i samochodów pancernych. Z kolei na południowym odcinku obrony, w rejonie Bleszna i Wrzosowej, zacięte walki prowadził 74 gpp. Niemiecki batalion piechoty wyparł jedną z kompanii piechoty z zajmowanych stanowisk, jednak zdecydowany kontratak sił polskich odrzucił niemiecką piechotę daleko do tyłu. Polscy żołnierze wzięli do niewoli 30 żołnierzy niemieckich oraz zdobyli m.in. kilka karabinów maszynowych.

Łącznie, tylko w samych walkach o Częstochowę Niemcy stracili ponad 60 czołgów i samochodów pancernych, 6 samolotów, kilkadziesiąt samochodów i ciągników, kilka zniszczonych dział oraz wiele innego sprzętu zniszczonego lub zdobytego przez Polaków. Straty w ludziach są trudne do oszacowania, ale łącznie wyniosły ponad 200 zabitych, rannych i wziętych do niewoli. Straty polskie były zdecydowanie mniejsze. W nocy z 2 na 3 września dywizja dostała rozkaz wycofania się na Janów, gdzie po przeprowadzonym w całkowitym porządku marszu, dotarła rano następnego dnia. Ostatnie oddziały opuszczały miasto w godzinach wczesnorannych 3 września, osłaniając tyły dywizji oraz wysadzając mosty na Warcie.

PIŁKA NOŻNA TO TEŻ HISTORIA

W pierwszych dniach wiosny odbył się finał I Regionalnego Konkursu Wiedzy Historyczno-Sportowej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pt. „Reprezentacja Polski w piłce nożnej 1921-2012. Wzloty i upadki” zorganizowany przez Instytut Historii Akademii im. J. Długosza w Częstochowie. Pierwsze miejsce zajął Łukasz Sroka z Liceum w Radomsku, drugie Dawid Nowak, a trzecie Artur Otrębniak (obaj z liceum w Psarach). Organizatorzy podkreślają, że rywalizacji towarzyszył wysoki poziom, a pytania były trudne i często sięgały daleko wstecz do początków futbolu.

Organizatorem konkursu byli pracownicy Instytutu Historii AJD: dr Barbara Kowalska i dr Robert Majzner.

Podsumowując, 7 DP (wliczając także późniejsze walki w rejonie Janowa) samodzielnie związała walką elementy 6 niemieckich jednostek na niemal 5 dni, co według ówczesnych teoretyków wojskowości było wynikiem teoretycznie niemożliwym. Do takiego rezultatu, przyczyniło się nie tylko bohaterstwo żołnierzy, ale także nowoczesne wyposażenie, uzbrojenie i dobre przygotowanie pozycji obronnych.

Obecnie na terenie miasta zachowało się 12 schronów (10 bojowych i 2 obserwacyjne). Większość z nich nosi ślady walk z 2 września, m.in. trafienia z różnego rodzaju broni – niemieckich dział przeciwpancernych, działek czołgowych oraz artylerii. Na dowód wytrzymałości żelbetowej konstrukcji należy podkreślić, że żaden ze schronów nie został zniszczony, ani poważnie uszkodzony. Na dachu schronu obserwacyjnego przy ul. Radomskiej możemy zauważyć ślad po bezpośrednim trafieniu pociskiem kalibru 150 mm, którego eksplozja nie naruszyła schronu, a znajdujący się w nim obserwator polskiej artylerii ciężkiej, mógł bez przeszkód dalej kierować ogniem.

Co ciekawe, a raczej smutne, wszystkie te wydarzenia zostały do dzisiaj kompletnie zapomniane. Jakby tego było mało, mieszkańcy dzielnic miasta gdzie możemy je odnaleźć, są święcie przekonani, że to „niemieckie bunkry”... być może z tej nieświadomości wynika ich dewastacja m.in. w postaci wątpliwej urody malowideł czy zaśmieciania.

Na szczęście w ostatnim czasie, zostało podjętych kilka inicjatyw mających na celu ratowanie samych obiektów oraz historii z nimi związanej. M.in. dzięki akcjom podejmowanym przez Stowarzyszenie Historyczne Reduta Częstochowa, temat schronów i walk z 1939 roku zaczyna się powoli przebijać do świadomości mieszkańców miasta. Oprócz artykułów popularnonaukowych, imprez plenerowych, akcji porządkowania schronów, powstał m.in. krótkometrażowy film historyczny, a same schrony stały się nawet inspiracją dla młodej częstochowskiej malarki – Magdaleny Barczyk.

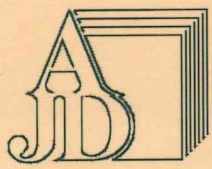
Swoją formalną działalność Stowarzyszenie Historyczne Reduta Częstochowa rozpoczęło w marcu 2011 roku, a jego szeregi wypełniają osoby w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach. Jest wśród nich spora grupa studentów, doktorantów i absolwentów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Celem nadrzędnym Stowarzyszenia jest ratowanie od zapomnienia barwnej historii Częstochowy i regionu, głównie z okresu II Rzeczypospolitej. Istotnym, a zarazem najbardziej efektywnym elementem działalności organizacji jest rekonstrukcja historyczna. Stowarzyszenie kultywuje tradycje 27 Pułku Piechoty z Częstochowy oraz 19 Pułku Piechoty Odsieczy Lwowa, co wiąże się m.in. z uczestnictwem w uroczystościach, wydarzeniach patriotycznych, inscenizacjach historycznych oraz organizacją imprez i akcji edukacyjnych. Dążąc do realizacji swych celów statutowych, Stowarzyszenie podjęło współpracę m.in. z Muzeum Częstochowskim, Oddziałem Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zespołem Szkół Technicznych oraz wieloma innymi organizacjami działającymi na terenie miasta i regionu.

REDUTA CZĘSTOCHOWSKA '39

Fot.: A. Kurus

Nowości

Wydawnictwa

